

308722 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26 వ తేది బుధవారము } NO 21
సంపుటము. 3. } న శ నా మ సం వ త్స ర వై త్ర మా స బ మా శ అష్టమి ర. } సంచిక 20

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాదనులచే వ్రాయఁబడిన యహూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్రపటములచే విరాజిల్లుచుండును
ముచ్చటగా ముద్రింపఁబడియున్నవి
సరిగా సంవత్సరాదినాడు వెలువడినది

యుద్ధమువలన కాగితముల కఱ వేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించి వున్నాము. కాగితముల లుబ్బిందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=ఆకాశాంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు.	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(ERGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతరికుభృత రక్తములన జనించుబాధ్యమలకు కీరీటుముంటి మందు. కుడపులను, మచ్చలను, గండమాలను తొంద్రన, పొతనోళ్లను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

జనావధిసార్వభౌమ గురు మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సనాతనమైన మధ్యకవీచము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పావరసదోషములను, మలబద్ధకమును, కాల్షేషంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 18 రోజులవరకు కుండుకుండు 4 పౌన్సుల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిరూప:- పి. డి. సావంత్, గళక. పనసవాడి నం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY,

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గోలునుతో నెల 3-0-0 సోస్టేజి 0-4-0

ఇది మా కోణకే సిద్ధపడు. బడినది. కావున నెవరినద్య నుండి యు. కల స్వల్పమైనను ఫలవర్తి కనుని యానభవమున తెలియను. దృఢమైన సామానులచే తేలిక బడి డెక్కు ప్రాక్ట అను గ్లాసుదా ము కలిగియుండుటచే చాలాసా లము నిలువక తృప్తికరముగ తగి చేయును. గడియారము పెట్టె 'ఇండియన్ మెయిల్' అను శే దంబును. పెట్టెలోల క్యారంటీ

చిత్ర మలికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము తేలిక రెల 3-0-0

చిరు కామా:- సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

194

పోస్టువాక్స్ నెం 167 చదవఁగా

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణం

[క ద్య కా వ్య యు.]

క్యానమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేనడుమ మల నెట్టి పరిణామములఁ జొందినది? మనజాలసిరి మొదల నెట్లుండే? కులభేదములేకలిగి? భర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు కొండ? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. వరకురామచరిత్రము, నగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచ నీతిగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి సీరపటాని విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శైలిమిగుల శుభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపఁబడి నిండు క్యాళిగొ డైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు రెల 4-0-0 ఆర్యు క్రమప్రతి 5-0-0 కర్చులు శేతే. వలయువారి విరునామాద వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14)

జనమంచి శేషాద్రికర్మ

తెలుగుపండితుడు, మున్సిఫల్ సైన్సుకూ, కడప.

804

కాటోల్ పాడరు

నల్లలు, చీమలు, ఈగలు, చిచ్చుకులు మున్నగు క్రిమి లుట్టించు వుదాగ లను నశింపజేయును. టిక 1-5 అ. 0.25

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలము.

240 కణ్ణలుగల పెట్టె 1-5 అ 12

మాలారసదాగ్ధములకు చీమలును, కడకటింద్యంబు నల్లలును దోమలును, పుస్తకపేటికలను తినుటలనుండి కాపాడును

సోలువంజెట్టు:- టి. హర అందుకో.

1-11, ప్రింగర్పుస్ట్రీటు, బార్డిచా, మదరాస్.

మనపాటిమయూ యుద్ధము.

మనపాటిమయూరంగమండలి యుద్ధ కార్యముల బాగుచుండిన యొకడు 22 వ తేదీ నిట్లు తులసి వార్తలంపెను:- ఆలుగాడున్ 18-17 వ తేదీ రాత్రియందు మేము చక్కలుస్థాన బట్టితిమి. అటుతరువాత తురుష్కు లొకరింజన ప్రతిముట్టడి చాల తీవ్రముగ నుండెను. ఆకస్మిక ముట్టడుల పై వీ రాధారపడక బలమును సేవలతో దొమ్మిచేసి యాస్థానమును బట్టుటయే వీరి యత్నమై యుండెను. సాయంకాలమున మనస్కై పునరుండి యొక పెద్ద శత్రుని సేవ వచ్చుచుండెను. ముట్టడి 7 గంటలకు పూర్తయి పునయ్యెను. ప్రభువుమును తురుష్కు సేనలు తమ ఫిరంగుల బాదుచేసెను. సాయంకాలము 7 గంటలకు పూర్తయి పునరాటము ఉదయము 4 1/2 గంటలవరకు ముగియబడినది. రాత్రి 2 గంటలకు పున శత్రువులు 6 సార్లు తీవ్రముగ ముట్టడిసలిపినను మా వైద్యులవలె చలనము నందలేదు. వీ క తీ గ నుండినను మా యగ్ని గోళములు గురి తప్పవలయునని తేలిక, వాటి వెలుగు తురు న ను శత్రుసేనలు మాకు ముట్టడుగ గోచరించినవి. ముట్టడియు తీవ్రముగ నుండెను. తురుష్కు వైదికు లధిఃముగ మడసిరి. స్థానమునకు వెనుకనుండిన తురుష్కు వైద్యులు వినున సీతయందు తళలాడినవి. ఈ వైద్యులు చూచిపోవుటకు వీలలేక పోయెను. మా కందకముల వీ రాటులు విడిచి తెలియవు. ఉదయమున నీవైద్యులు బుట్టుకరిగి మాకందక ముట్టడు రాగ మేము వారల జంపితిమి. కొందర కైదీలచేసితిమి. ఒకప్రధానస్థానమున నుండి కొన్ని ఫిరంగులును మేము పట్టుకొనియుంటిమి. వీటి పడుబోవున నిటనుండు ఫిరంగుల దీనికొనిపోవలయు నన్న అధికారములను మేముపొందకతప్పదు. తర్వాత మాకు వైద్యులు మరలతి యధికమైనది. కాని తురుష్కు ఇటుగూడ మా సేనల ముందుకు పోగలిగినది. నన్నటి దినమున శత్రువులచే వైకొనబడిన కందకమంతులను మరల మేము దీనికొంటిమి.

మాదుటేనుండి తురుష్కు వైదికులు నశించిరి. ఇదిగాక అనేక నుండి గాయపడిరి. ముమారు 400 మంది మేము బందీల చేసితిమి.

ఈ నెల 23వ తేదీని మరియొకతొలివార్త పంపబడినది:-

ఏప్రిల్ 18.-గతరాత్రియందు దంతికును తురుష్కులు మిక్కిలి పట్టుదలతో ననేకముగ ప్రతిముట్టడులు జరిపిరి. మా కందకములలో కొన్ని భాగముల యందు తురుష్కు సేనలు చొచ్చుకొనినవిగాని నన్నటిది మాకు మేము దీనికొనిన శత్రు కందకము లింకను మాయజీనముననే యున్నది. తురుష్కుల కనంభాగమును నన్నములుకలిగినవి. అనేకమంది తురుష్కు వైదికులు బండికృతులొనర్చబడిరి. ఒక్కొక్కసారికి 50 మంది చొప్పున వీరిని రప్పించుచుంటిమి.

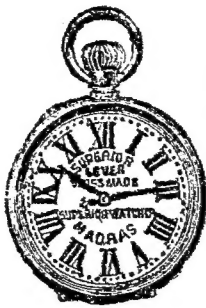
సిక్కువిద్యా మహాసభ

అవధానము తులనము

శనివారమునాడీసభ జరిగింది. సభముగినినయనంతరమున తులనముపెట్టి పునవాసుల చాలభయపెట్టెను. వీరుచుండిన గాలినలన సభాసమిత్తము జేయబడిన డేరామున్నగునది నేలగులెను. సభ అధికరణలో ముగియబట్టిగాని లేకయండిన గొప్పప్రమాదము వాటిలియుండును. సామ్యులలెక్క లేట్టుచు కొందరుసభ్యాసకతలపై నుండిరి. వీరు వెంటనే వైకొనినవయ బడిరి. సర్దారు హజారుసింగుగారి తుడిచేతికి గట్టిబెట్టుకలిగింది అచిరకాలముననే మేమును నిదోహ ప్రజల తుడకాంతి తిగినది. సభాధికారులు జేయబడిన డేరాలు నేలగులుటచే సభ అధికారమునా ముడుచును బహిరంగ ప్రదేశమున జరుపబడెను. సభకు ప్రేక్షకులు లేనవేలుగ నరుడెండిరి. ఉదయము 7-80 గంటలకు సభాభ్యుత్థులను సర్దారు కారకుసింగుగారు విచ్చేసిరి. సభ్యులు వీరికి పీఠిప్రాంగిక స్వాగత మొసగిరి. అనేకముగ తీర్మానము లుపపాదింపబడి యామోదింపబడెను. ఇటీవలనే అమెరికానుండి రచ్చిన పూర్తి సేనకు తేజసింగు ఎమ్. ఏ. గారు ఉపవ్యసంప పూర్తింభించినపుడు సభ్యులు ఆత్మాహుధ్యుల నొనర్చిరి. కాన్పలెస్సు సభ తప్పే సందర్భమున మాంటు గోమరియందు సమావేశమున ను సభలో వెల్లడింపబడెను.

దేశీయహాజర సభాసభలు. - ఈసభసమావేశములు సమాప్తికొందినవి. జి. ముబ్బిమ్మయ్య అయ్యకు దివానుబహదూరు అదిశారాయణ అయ్యగార్ల మరణములకు చింతించుచు తీర్మానమునింపబడెను. బంగళాము బొంబాయి మదరాసు రాష్ట్రీయసంఘములు నూచించిన సంస్కరణ విధానములు చర్చింపబడెను. చర్చలో శేలిసయంశములను యాదాభిరతి మనామృదీయసంఘముతో చర్చించిపదవ దేశీయహాజరసభా సంఘములో మరలచర్చ జరుపవలెయింది. ఆగస్టునెల ఆఖరు వారమున కలకత్తా నగరమున తమతో జాలోచనముల రావలసివచ్చిన దేశీయహాజరసభాసంఘమునాగు మహమ్మదీయసంఘము నాహ్మదాంతురు. ఈజోవుల గతమునాదినములలోను చేయబడిన తీర్మానములు దేశీయహాజర సభా సంఘ సభ్యులకును, రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులకును వంపబడును. వీటిపై వీరు తిరుగుతన అభిప్రాయములను ఆగస్టు మీటింగులలో పున తెలియజేయవలెననికాశముండెను.

194] సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0 పోస్ట్‌జి 0-4-0
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారును దయముగా మా కంపెనీ శేరు ఎల్లిస్బిరాలో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచిగమను, దక్ష ప్రాక్ అసెబ్లను దోచునుగతి మొరటుపనులకు దగియుండును. పై మూత లోభాగమున గ్యారంటీకి అతికించియుండును. సీమనుండి వై తయారుచేయబడినది. కాన గత యుద్ధను జిక్కదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తిట్టిన వెలనుంచితిమి. చాలకాలము వనిచేయునట్టి, శక్తి ధరగల గడియారు మిది యొకటియే యని యనుభవంబున తెలియెను. ఇదిగల కనేక గడియారుములు ఖర్చయి యొగ్గక పర్యాయ నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మిట్టణమున ననేకులు కొని నంతసిందిరినన, నేతమటలేదనుక! సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హాన్సువాన్సు నెం167, మద్రాస్

LARGE TYPE EDITION!
THE VIRGIN'S
OF THE BRONZE ST.
BY G. W. M. REYNOLDS
IN 4 VOLS.] Post Free [As. 9
This is the masterpiece written in the hand of the author, in which the author's at descriptive skill in describing keenly and run Human nature, Wonderful Plots, Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions. Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.
N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.
SUPERIOR WATCH Co.,
194] Post Box 167, (A.) MARDAS.

1000 రూపాయలు బహుమాన మివ్వబడును.
లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా
రిజిస్టర్‌డు.
ఈమురబ్బాకు సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును.
దురభ్యాసమునల్ల బాల్యములోనే ధాతునవ్వును కలిగివారికి వృద్ధతతోకూడ బలహీనమై, మరణ కాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుచుండురు. ఈ సాలామిసిరిమురబ్బాను నేపించియెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బలవీర్య సంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిరకాలము నుభయగ జీవించురు.
REGISTERED
సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - ధాతునవ్వు కలుగును. సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - విశేష బలము కలుగును.
సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - శక్తివృద్ధి కలుగును. సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - రక్తము వృద్ధియగును.
సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - ధాతువు మూత్రముతో కలసి సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - ఆకలి యెక్కువయగును.
సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - పోవుట మానును. సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - చక్కగ చురుకైనవగును.
సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - నీరుచురుకు మానును. సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - ఉత్సాహము, శక్తి, బుద్ధి, సాలామిసిరిమురబ్బాకల్ల - బహుమాత్రత్యాగిత్వంబును. ప్రార్థన, శరీరకాంతి విశేషముగ కలుగును.
ఈమురబ్బాకు తాంబూలు, పెండ్లి, బంగారు భస్మములు ఎన్నటికిని నష్టమగునావు.
సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతివంతు. ఇది కాబూల్, కాందహార్ దేశములలో వైరపడుచున్నది. అక్కడిజనులు యీ వంతును విశేషముగా తినుచున్నారు. మనదేశపు 4 గుర్ర మనుష్యుల బలము అదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. మనదేశములో అనేకులు ఉరలగడ్డ, క్యానుగడ్డ మొదలైనవాటితో తయారుచేసి సాలామిసిరి అని చెప్పి మోసముచేయుచున్నారు. మా మురబ్బా అట్టిదికాదు. దీనిని సాలామిసిరికాదని వ్యక్తించు వారికి 1000 రూపాయలు యివ్వబడును. మేము యిహముగా యిచ్చెదమన్న మొత్తమును యివ్వించుడల కొద్దు మూలముగా వినియోగింపవలెను. ఈమురబ్బాకు ప్రతియొకరు నేపించి నుంచిబలమును పొందుటకై గొప్ప చురుకలతోచేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. అనుపాన ప్రతికను బౌద్ధముతో పంపబడును.
కార్డువ్రాసి వి. పి. ద్వారా తెప్పించుకొనవచ్చును. డబ్బి 1-కి నెల రు. 2-0-0-0 లు.
తపాలాఖర్చు 1 డబ్బి మొదలు 3 డబ్బాలు వరకు 0-6-0-0.
తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. దరఖాస్తుదారులు తమ చిరునామాను విశదముగ వ్రాయవలయును.
డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు,
నె 5, అవెన్యూరోడు, బెంగళూరు సిటీ.

కన్యతాపుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము
ఆటోమోటో బహారు (రిజిస్టర్‌డు)
ఆలోచనము స్పెంట్ కలిపినదికాదు. నుగంధపుష్పములరసము. నాలుగులింగపుటల శతీగుణధైర్య వేగినినవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేశతానియము నంతురత నానందము కలిగించగలదు.
మల చిన్న సీసా 1-కి ... 0-8-0-0
,, మధ్యరకం ,, ... 0-12-0-0
,, పెద్దసీసా ,, ... 2-0-0-0
నుగంధ కాడ్డు ,, ... 0-1-0-0
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
సోలెనీజంట్లు:-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,
నెం 155 జూమామసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్లు:- మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, వైకాబాబాద్ రోడ్, భూపాలడిగూడ, మద్రాసు.
126

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

అయిదవ కమ్యూనిస్టు హాసభ

నిన్న గుడివాడయందు కమ్యూనిస్టు హాసభ యందు సభ్యులకును ప్రేక్షకులకును స్వాగత మర్పించుచు ఆ హాసభ సభ్యులకును లింగము వాగధూమణము గాను చదివిన యాచార్యమునకుం దీక్షిందిభాగములను ముద్రించుచున్నాము.

మన (25) వ కమ్యూనిస్టు హాసభ (సిల్వర్ జూబిలీ) యిచట జరుపుటకు మనసంఘ ప్రయత్నములచే తీర్మానించబడిన పిమ్మట, తద్వినయక ప్రయత్నములలో, మేముండిన కమ్యూనిస్టు హాసభకు ప్రయత్నములన్నియు విశేషించి మనసంఘ శ్రేణులచే నెరవేర్చబడుచుండుటయు మనహాసభ యిది వరకు గోదావరినందలములలోని కమిటీలవలన నెరవేర్చబడిన పిమ్మట గత రెండేండ్లనుండియు తరుద్యమము లేని యొ జరుగకుండుటయు నెఱిగిన కొందరు కమ్యూనిస్టు హాసభకు ఇతర సాంఘికములకు మన మిత్రులము మా కత్తిరంధ్రాధ్యక్షుల మొనగుటచే నది యవ్యవధిగాఁ దల పెట్టవలసివచ్చింది.

అట్లయ్యి దినపత్రికయందును, ప్రత్యేక పత్రికలందును చునను, చాలామందికి తెలియజేయబడింది. కాని యంతవలె కాలము గడుచుండేనే కొందఱు సాంఘికములకు తీరిక కలుగజేసికొనుటకు పీఠిక రాజకాలక పోయిరేమో యను సంశయము మాత్రము పీడించుచున్నది. కాని (కుభక్తిభూమి) అనున ట్టిసంకల్పమున, మన మండలములలో చాలమంది సభకు రాగల రనియు మనసంఘ విద్యార్థులకును, ఉద్యోగియులకును, ఇతర జిల్లాల సంఘ సోదరులకునుగూడ, నది కొంతవలెను సమయమునందు సాహసించి యత్నింపకాల మని భావించకే ముద్యమమునకుఁ గడంగితిమి.

మనము ప్రతిసంవత్సరము మన సభలో కర్మసాయమును యజులను రాజకీయ విషయములను గూర్చి కొన్ని తీర్మానములఁ జేయుచుంటిమి. అట్టి ముఖ్యతీర్మానములలో ఏ. వి. క్లాసుల తీర్మానముగూడా చేరియున్నది. దీనినిగురించి దొరతనమువారు సంపూర్ణ విచారణ లాసర్పి తప్ప వారణచేయుటకు దగిన సూచనలను జూపియున్నారు. అందులకును యంత్రములు కొద్దికాలముగానే రాగలరని నమ్మకమును, ఆశయు నున్నది. ఇంకను మన కర్మసాయములను బాధించు తీరుదరి భాను మండలగు తీర్మానములను మన జిల్లాసభలో చర్చించి యేర్పాటుచేయున్నాము. కాని, వానినిగూర్చి, యాభారము జిల్లాసభకే వదిలి మన సంఘలోపములను సమర్థించుకొను విషయములను మాత్రమే యిప్పుడు చర్చింపవలసియున్నది.

ఆర్థిక సీత.

మన సంఘము స్వేచ్ఛాసభలకును కర్మసాయ కృత్తిఁ గలిగి యున్నాకొనుమై విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతి మాసవత్సక్తి యొక్క సౌఖ్యోన్నతికి మూలమునకు దీక్షింపసాగు కృత్తియే కాదు! ఆర్థిక ప్రయత్నములను సాంఘికము చేయుటలో ట్రెడ్ యూనియన్లు గూడ యెట్టి యభివృద్ధి నొందించుచున్నారో లేక యెట్టి డీక్షితము సాధించుచున్నారనది వేరువిషయము.

మరియు ప్రతివారము గ్రామ, వాస, వనసోదరీనములకు మాత్రము తక్కిన సంఘములకుం దే తీసిపోరు. సంఘము నందు గొప్ప జమీందారులను, ధనికలను ధార్మికములను గలరు. కాని "అంగటియం దన్నియున్నది అల్లునికోట కనియున్నది" అన్నట్లు మనసీతి యున్నది.

విద్యావ్యాప్తి

మనవారిలో నూటికి కొద్ది వ్రాయుచు చదువు నేర్పినవారు కలరు. దీనినిబట్టి విద్యాభివృద్ధి యందు మన మెంత కనుక బడియున్నామో కన్పింపజున్నది. కాని నానాటి కభివృద్ధి కెంతయన్న ట్టిగపడుచున్నదని మార్పిడి కలసియున్నది. కాని యితర సంఘములలో పోల్చిచూచిన దిద్విట్టింద దీక్షింపజున్నది. ఈగతి మనకేల వట్టవలెనో? ద్రవ్యములేకనా? కాదు. జీవనసౌకర్యము లేకనా? కాదు. పాఠశాలలులేకనా? కాదు. ఉదారస్వభావులు లేకనా? కాదు. పురుష కారములేక, యుద్వేగములేక, మార్గదర్శకులులేక, సత్కార్యోత్సాహము లేక యెయ్యున్నది.

ద్రవ్యములేక మన మేమనుచు చూచులేము. విద్యలో పను కొలగించుకొనుటకే ద్రవ్యసంచయముగొర కన్యులగు బాధలేనదధితియ 1-5 రూ 0-6 చొప్పున పుచ్చుకొనుటకు తీర్మానించుకొన్నాము. దానికి సంచారప్రతినిధుల నియమించి మీ యుదారస్వభావముచేతనే కొంతధనంచయ మొనర్చి విద్యాభివృద్ధికై సంఘప్రయత్నము పాటుపడుచున్నార. సం

విత మగుచున్నద్రవ్య మర్పింపునుటచే నిశ్చయించిన సీతవలె, కమండలవలె తేనెబొట్టువలె ప్రయోజనద్రవ్యము కాక యున్నది.

స్వసాంఘికముల మౌనయాదర్శములందు నవీకరిత ప్రతి ఫలింప కున్నంతకాలము వివర్ణుల జాతీయభావములు కల్గుట వుంతకాలము ప్రయోజనములేదు. సంఘమందలి విద్యాభివృద్ధి నడుములు కట్టవలెను. జీవభిమానముల మొదలంటి పరిత్యజింప వలయునీ. బోధనాసంఘముల నేర్పరచవలెను. పరిమితుల నెలకొల్పవలెను. వ్యాయామద్రవ్యముల స్థాపింపవలయును. అప్పుడే మనసాంఘికము దీర్ఘనిద్రనుండి మేల్కొని తమ పవిత్ర జీవితాదర్శములను పరిత్యజింపక కర్మములను పరికరింపగలరు. ఇంతకు దీర్ఘముకంటె సంఘసాయకుల శ్రద్ధయే ముఖ్యము. ఏసంఘముయొక్కగాని, ఏవారియొక్కగాని, ఏదేశముయొక్కగాని యభివృద్ధి తప్పా యశులమీదనే యాధారపడియు న్నుంది. ప్రతిగ్రామమందును ప్రతితాలూకాజిల్లాలయందును కా యకులు సంచారమొనర్చి యెవరికి క్రమలేనదధితులతో, పులి త మార్గములతో మూలధనమును వసూలు చేయవలయును.

ఎన్నియో కానుకలను, భుక్తులను, దానధర్మములను విస్తారద్రవ్యముల నెలవ్రేయుచుంటిరే! ఈ కాలమున సాధారణమైన పెద్దరైతులకు 40 ముకరములకంటె యెక్కువ యొన్న చారరుడుగదా! తత్సరమునకు రూ 1-4-0 మినఁగుమునకు, మినఁకేమునకు, మిథవివ్యవస్థాత్మకమునకు, క్యయ పెట్టకాలరా! ఈస్వల్పములకంటెనే కొన్ని లక్షలధనమును వసూలుచేసివో తడితరసంఘములతో పాటివిషయమున నగ్రస్థాన మలంకరింపగల మనకుట సంజేహము లేదు.

దురాచారములు.

ఈసంఘపితాచము మనల వానహించి మన సంఘకేరీ రక క్రమమున పిమ్మిజేయుచున్నది ఉపన్యాసవేదికల నలంకరించి కద్దువర్తిని యుద్ధేశముగ నుపన్యసింపజుండు తద్వినయము మై తీర్మానము లాసర్పియొక్కయు గాని యంతవలె కలుగు మాత్రమైన. కార్యసాఫల్యముందలేదు. మేము వాయువులము, మేము సంఘసంస్కర్తలమునాచే దీనికి పరిభూతులగుచుండ నింకకంటె కోచనియును లజ్జాకరమేయున్నది. ఇదియట్లుండ వాల్యనివాహములు నానాట ప్రబలుచున్నవి. వివాహ విషయములకు బోయి చూచెదమే పొండ్లిపదార్థుల ధరలు చిన్న తనములోనే వెచ్చుపెరుగుచున్నవి. అందుచే కన్యలకు యొక్కరమున్ను ప్రాప్తించువర కుండినవో ద్విత్వము వివాహములకు కట్టిపెట్టవలసివచ్చుచున్నది. అందుచే పోటాపోటీని వాల్యమునకే వివాహములను జరుపుటకు హేతువులగుచున్నది. కాన దీనికి మూలముకాదు వంతులైన కాలమునగాని వాల్య వివాహములు తగినేరవు. సంఘప్రయత్నలే భవిష్యద్భార వాహములకు సాంఘికవిద్యార్థులకు వంతులైన నిర్మాణమున గుర్తు ప్రయత్నముల నేర్పవలసియున్నది. సంఘమునందు బలహీన సంతానములకు వృద్ధునామాత్రే ప్రధానములు. వగు విషయము వికారణ కానుపసంతియులేకనే ధనమునే ప్రధానముగభావించి మనలీరయ్యులుకుపసిల్లులగట్టి పెట్టి కత్తుల నుత్తరించుచున్నార. దీనివారిం బుట్టకై సంఘప్రయత్నము గొప్పకృత్యముల జరుపవలసియున్నది.

భోగ మేళములు

ఈవిషయమై మనవారు బాగుగ నభ్యాసపడినాడు. కేవలమగు తీర్మానములమాత్రము ప్రయోజనములేదు. వీని తగ్గించుటకు కార్యకూలలగు వక్తలు బయలుదేరి నవ్వముల గూర్చి మనవానికి బాగుగ బోధించి గాని పరిత్యజింపరు.

సహాయసంఘములు.

ఇవి దొరతనమువారికే ప్రజల కొనగలగలచిన వరప్రసాదితములు. ప్రజలకు విశేష సౌకర్యముల నిందుములమున దొరతనమువారి కొనంగియున్నాదు. సామ్యభ్యవేతముల సహాయసంఘములు మూలముననే కొలఁదికాలములలో నవ్వన్న కడదవి నలంకరింపగలిగినవి. వీనివ్యాప్తిచూచుండలములలో విశేషించి లేనన్నను లాభములగు రైరిగి ప్రజలమునోట్లు నెలకొల్పియున్నార. ప్రతివోలము యిది వ్యాపించినగాని మంతు భివృద్ధి నొందనేరదు. మనయభివృద్ధియంతయు వీనిమీదనే యాధారపడియున్నది. అన్నిటికంటె మన వీనియందు శ్రద్ధాభక్తులగలిగియుండవలెను.

అధ్యక్షుని యుపన్యాసము.

అగ్రానసాధిపతి కోనెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు చదివిన యాచార్యమునకుండి ఈక్షిందిభాగములను ముద్రించుచున్నాము:—

మనసంఘమునందలి విద్యాలోపము జగన్విదితము. ఏ కంఠమైనను, యితర వాగవికత జేరిన సంఘములతో పోటికి నిలబడవలెనన్న ప్రకటనమును విద్యనభ్యసించవలెను. విద్య కలన మనోవికాసము హెచ్చై, బుద్ధి ప్రజ్వరిల్లి సాంఘికార్థిక వృద్ధుల కవకాశమిచ్చును. మన సంఘముయొక్క దురాచారములను ఆర్థికలోపమును విద్యావిహీనతనే నయ్యున్నవి. విద్యావిహీనత యను వేరుపురుగు మన సంఘ మహావృత్తును ఫలభరితప్రదేశమున నాటబడియుండినను దానిని పెంపొందినక ఫలప్రాప్తి నిచ్చుటలేదు. ఆ వేరుపురుగును జంపు ప్రతిక్రియ మనము సాధించితిమేని మన వృత్తును మహావృత్తుమై మూడు పూవు లాకుకాయలగు పండి యానందదాయక మగును. విద్య యన చదువను కాగ్రయను నేర్పుట యని యెంతమాత్రము తప్పి జెందవలదు. విద్య యన విశేష ధనవ్యయముతో నేర్చుకొనెడి యాంగ్లేయ భాషాభ్యాసమే కాదు. విద్యయనగా శ్రమకృతియందలి పదార్థ తత్వములను మనకృతినే గాకర్జించుకొనుట. ఒకడు చదువను వ్రాయ ను నేర్చినంతమాత్రమున విద్యావంతుడు కాకపోవచ్చును. మరి యొకడు చదువను వ్రాయను నేర్చుకొన్నను విద్యావంతుడు కావచ్చును. రామకృష్ణ పరమహంసయను మన భారతఖండ మహాయోగిశ్వరుడు చదువను వ్రాయను నేర్చుకొనలేదని మనము వినియున్నాము. ఇందువలన మనము చదువను వ్రాయను నేర్చుకొనవలసిన పనిలేదనిగాని అంగ్లేయభాషాభ్యాసముచేయ నవసరములేదనిగాని నా అభిప్రాయముకాదు. అభివృద్ధికర మగు విద్య యేదైనను మనకు చాలును. ప్రారంభవిద్య క్రతి వాణునకును ప్రతిచారికకును అత్యవసరము మీయ నేను వేస గా చెప్పరలసిన పనిలేదు. అవిషయమై మన దేశబాంధవులను క్షిరశ్రేణులను వైన గోపాలకృష్ణగోక్షే గారుచేసిన శ్రమ యీ సమయమునందు కృతజ్ఞతతో మనకు జ్ఞప్తికి రాకతప్పదు. వారిసానే నిలబడదిన మన దేశ భక్తులు గోక్షే గారి యాశీయులను పుర స్కరించుకొని నిర్బంధ ప్రారంభోచితవిద్య ప్రాప్తించి బూనినపుడు మనము ముందంజ జేయవలసియున్నది. కృష్ణ విద్యతో మనము తృప్తిజెంద రాదు. ధనవ్యయముచేసి యాంగ్లేయవిద్య నభ్యసించ నేరని వారికి విద్యావ్యాపక మార్గముల నేకమున్నవి వార్తా పత్రికలు పలుమారు చదువుచుండవలెను. చదువులేవారికి విలు పించుచుండవలెను. అందువలన ఇతర ప్రారంభమునందు నేమి జరుగుచున్నదియు మనము నులభముగ గ్రహింపవచ్చును. అసాలోప విచక్షణవలన ఇతరల గుణములు మనము గ్రహింపవచ్చును. సంఘముయొక్క అభివృద్ధి తదనుగుణ్యముగ మార్గరచును. వార్తాపత్రికా పత్రముల నానాటికను గ్రామములలో హెచ్చుచున్నది. పత్రములందును నెలమున్నున్నది. ఇవి యింకను నానాటికి వృద్ధియై ప్రతి గ్రామమునందును పత్రములందును స్థాపించబడునని నమ్ముచున్నాము. విద్యా వ్యాపక విషయమై భాందాగారములు చాల పని చేయుచున్నవి. మీ గుడివాడ తాలూకా అంగలూరు గ్రామములలో ప్రసిద్ధిగాంచిన భాందాగార ముండటకు మనమెంతయు సంత సించవలసియున్నది. ఇట్టిని నింక వనేక గ్రామములకు ప్రాక కలయును. వీనికి విశేషఅవకాశములేయెడల సంచారభాందా గారములను స్థాపింప వలయును. ఉపన్యాసములవలన విద్యమీగుల నులభసాధ్యము. సాధారణ జనులకు సామాన్య సంగతులు ప్రబోధకముగను నులభ సాధ్యముగను నుపన్యసించ వచ్చును. మన సంఘములరవుల నిందుకు తగిన పరికరములను లేపించి, వెంటనే ఆచరణలో పెట్టుట ముఖ్యవసరమైన సం గతి. ఇట్టి సాధనములములమున విద్య వ్యాపింపగలగలగజేసితి మేని నుమాను పన్నెందు. త్వల జనసంఖ్యగల మనో చదువు కొన్నవారియెప్పుటి జనసంఖ్య పుం. మూల రిక వేలు శ్రీమతి రి వేల నుమానుకంటె త్వరలో హెచ్చు చేయు నవకాశము తప్ప కుండగలగును.

శ్రీ వి వ ర్ధ.

విద్య పురుషునకుం దే శ్రీక యెక్కువ అవసరమని నాయభిప్రాయము. శ్రీ చదువుకొన్నందుకు ఫలిత ముద్యోగ ముగిసిమిత్రము కాకపోయినను, తన సంతానమునకు జన్మ తనమునందేయూ నభివృద్ధిదాతకములగు నీకులను గరపుట కను, తన పిల్లల సామాన్యవిద్య ప్రారంభించకపూర్వము ఆవిద్య గరచుటకు బుద్ధిని సిద్ధపరచుటకు ముఖ్యసాధనమై యుండును. విద్యయన మూటకు నే నిదివరకు చెప్పిన నిర్వచన

ము మున్నగువారిని త్రొక్కి విద్యార్థులు గాని నోవచ్చునది యెదల జిల్లలకు బిడ్డగరపుట మిగుల సులభముగ నుండునని గ్రహించి యుండుట మిగతందన నమ్మలేనిది అందులకు తగిన అరకాళిగా గలగ జేయవలసియున్నది.

ఆర్థిక విషయము - బుధవారము.

యన సంఘమువారు కన్నయగుటచేత మన యాదాయము నిజానదగినది యుండును. మన భక్తులుమట్టుకు నిజానదగినందుటలేదు. మన సామాన్య యాదాయమునుండి అనవసరమైన భక్తులను చేయవలసి మిగిలినట్లు ప్రకృతి మనము గడించినదనుట. ఇట్లు మిగిలినట్లు యెదల మన కదియే యాదాయమును. ఈభక్తులను మనభక్తులు అవలంబించుచున్నందున మన సహించుచు యొకవంతు భక్తులెట్లునది తెలుసుకుంటున్నాము. మన భక్తులు తాము పండితుల నుంటుంటే బిడ్డ భక్తులెట్లుడిచారు. మనము ముందుకు ననుకూలమే పండితుల యాదాయము యానవత్సరమే చెల్లు. గవర్నమెంటువారు కట్టించిన యానవత్సరమున రహితముల పరమి పొందించినది. మనసామాన్యము భూములు తక్కువ ఫలింతును ప్రార్థనతో మనసామాన్యము పీల్చి అప్పిచ్చుచున్నాడు. అప్పుడొకరికే సరిగదా అని మనము అట్లుచేయవలసి భక్తులచేత తరచులకొలది తీరిన అప్పులను తలచి గట్టుకొనుచున్నాము. పంటను కృత్రిమము గలది సాధనములను కృత్రిమములను చేతను మనకు పరమతి గలిగిగదా యని అనవసరపుభక్తులచేసి మనయాదాయమునకు మించిన బుధముచేయుట మిగుల శోచనీయము.

అనవసరపు భక్తులు.

మన శ్రీ పురసామలలో జేదలు ఫలింతులకు సామాన్యమును దత్తులు భక్తులకట్టి చూచిన తరువాత యాదాయములో సగముకన్న మెచ్చు వెచ్చించుచున్నాడు. ఇక అలంకారములనుగూర్చి జేదల జేయవలసిన పనిలేదు. శ్రీ పురసామల కృంగారముగ నుండవలసి గావచ్చు సామాన్యముగా మనము అనవసరమైన భక్తులను తగ్గించవలెను.

వ్యవసాయపు మార్పులు.

అర్థికవృద్ధికి వ్యవసాయమే ప్రధానసాధనము మొదటి యార్థికకార్యక్రమము అభివృద్ధియై యుండెను. చేతిపనులు హెచ్చయినట్లును వ్యవసాయ మంత ప్రధానసాధనముగా పరిగణించబడుచున్నది. మనకాగ్రహించుట వ్యవసాయము ప్రాచీనపుర తగ్గించుట కారణ మేమనగా, నై సర్వకముగ ప్రకృతియందుండి కనుకలను వ్యవసాయముకు మార్పును గాని మనముగ భవముల చేయవలసి యేమనగా లేదని వాదించిరి. దీనియందు కొంత సత్యమున్నది. కాబట్టి వ్యవసాయమునకు అర్థికకార్యక్రమమును ప్రధానపదము నొందింపజేయవలయున్నది వ్యవసాయసభ్యులందు మార్పులు గలవెట్లుయేట ఆదాయము హెచ్చుచేయవలెనని భూమియందు తొంగించుట వ్యవసాయమునకు ముఖ్యకార్యము. వెదలు మనములు చేయించి యచ్చి వెల్లిన భూమిపై ఆకట్ట ఆధారముచే దొరకు నీటిలో యెదలగలగ దున్నియు నటించి లెండు మొక్కలు సామించునంతదాకాను మనము నుయొక వ్యవసాయము చేయుచున్నామని సంకల్పించరాదు. పొడిచున్న చాలకరణ భక్తులయింపయిన యాశోకులలో భూమిని బలపరచగ నురయింపవలెను గను వెట్లవలెను. కను వెట్లవలెనని వాని అనుయాయించి చూడవలెను. వీరమునందలి గుణాధ్యక్షకను వెట్టి విత్తనము జల్లవలెను. దేశాధ్యక్ష రుణములకు భూవనముల చాలతక్కుమును వారి కొక్కక్కరికి నెచ్చుయొకరను. చెంచుయొకరను. నేనుండియే భావపి నంత భవసాయము తీయవలెను. వ్యవసాయపురముల యెదల కోవప్పగించివేసి భృహ వెత్తనము చేయవలెను. రహితులను పొలుంతులను ప్రోత్సహించి ప్రోత్సహించినంతటి యెదలను చేయవలెనని తీరి గ్రహించుము. వ్యవసాయపుర సీచవుత్తియని భావించుము.

చేతిపనులు.

మనలో కొందరు భవముల ధాన్యపురములను సామించినారు. అది సామాన్యముగ నందరు చేయుచు నీయున్నాడు. కొద్ది వెట్లబడితో యొక కొన్ని చేతిపనులు చేయించుచున్నాడు. నిప్పు వెట్టెలు, నుట్టు లిల్లలు, కొత్తవత్తులు మున్నగువను లుండగా యిప్పుడు కాగితములను చాలధర హెచ్చినది గదా? యంత్రసాయము తక్కువ చేతితో కాగితము జేయవలెను అనకాళము అన్నది. నుట్టును కావలసిన పదార్థములు జమ్ముమున్నగువనులకు పుష్కలముగా నున్నది. సాధారణముగ 20 టెన్ వెట్లుబడితో చేతితో కాగితముచేయవలెను పరికరములను కట్టించును. సంపాదించుచున్నది. మనవారిలో కొంద

రుచే భాగములనువలెనను ప్రత్యేకముగ నైనను నీ చేతిపనిని సామించియెదల మన జేతమునందు ఈ చేతిపనిని పునరుద్ధరణ చేసి మార్గదర్శకుల లగుచునుటకు సంజనాములేను. తప్పక యీపనికి సామాన్యచేతరని నమ్ముచున్నాను.

వ్యవసాయకార్యక్రమము.

మనకనవత్సరము లనలంబించినయెదల భూములయందలి సారము తగ్గిపోవుననియు, మాములపంట తగ్గిపోవుననియు, నొక భీతి మనకుండున్నది. వ్యవసాయకార్యక్రమము సాంగముగ పరిశీలించినయెద ఈ యభిప్రాయము మనకు త్వరలో మార్పుకొనవలసి వచ్చును. శోచనీయమైన వ్యవసాయకార్యక్రమములను విద్య సభ్యులను మున్న మన యాంధ్రవిద్యార్థు లిందలి విజ్ఞానము ప్రకటింప గలరు. మన లోని విద్యార్థుల నవటికి బంపి వ్యవసాయ విద్య సభ్యులను జేయుట తగ్గవలెను.

వ్యాజ్యములు - పంచాయతీలు.

మన సంఘమువారు ప్రధానముగ నున్న తాలూకాలలో నుండి కొత్తలకు మన తగవులు తీర్చుటయే ప్రధానమై యున్నది. వాక్కులకు సంబంధించిన సకారణమైన దావాలు బహుకొద్ది. కారణములేదా నాలు బహుమెండు. కొద్ది యభిప్రాయభేదము కలగగ నే యాధునాదులకు నూటలకే పోయి యెకాయొక రామవారచేతిలో బడుటయు నారాయ బారి. న్యూలాభావేక్షాపక్ష డెయొకరినొకరి యొకరికే తెలియనయక తగవులందుటయు సాధారణముగా తలచుచున్నది ఈభయములకు తగవు హెచ్చుకృత్యమే ముఖములు మట్లాడు కొన్నియెదల యిప్పటి దావాలసంఖ్యలో నూటికి 75 వంతుల తప్పకుండ తగ్గిగలవు. అనవసరమైన యాదావాల కల్ల ఎంతధరము కృత్యాధునకునున్నది. మితగవులన్నియు పంచాయతీలద్వారా పరిష్కరించుకొనుటకు ప్రయత్నింపుడు అధికారివిభజన సంఘమువారి యుద్దేశ్యముల ననుసరించి మన దొరకనువారు మనభూమిపై గ్రామపంచాయతీలు స్థిరపరచు నుద్దేశించినారు. సర్వజన సామాన్యోపయోగము లగు కార్యములతోపాటు మన గ్రామపంచాయతీలకు వ్యాపార వ్యాపారవిచారణాధికారము మన దొరకనువారు దయచేయుటకును మనకును తగిన యుండునుని యిప్పించుకొనుడు.

ఫారెస్టు యిక్లెవ్ పంచాయతీలనుమిత్తము దొరకనువారిని మనకు ప్రోత్సహించవలసియున్నది.

పరమతి సంఘములు.

అర్థికవిషయములలో పరమతిసంఘసాధన ప్రధానాంశమై యున్నది. ఇది వ్యవసాయములకు ముఖ్యసంకరము. మన దొరకనువారు వ్యవసాయమున కన్నిసమసాయము తీర్చవలెనని వానిని మనము గ్రహించి తీసున్నాము. నిరుపేదలకు వ్యవసాయములకు వ్యవసాయపు బుణము లిచ్చుటకును, పరస్పరసహాయపరపతి సంఘములను స్థాపించుకొనుటకు వీలు గలగునటుల చట్టములకు చేసినామగదా? వానినిపయోగించు కొను భారము రహితులను చున్నది. పరమతి సంఘములు కొన్ని గ్రామములందు స్థాపించబడినవి. కావలసిన సుయోగము లిచ్చియునే జేగ చెప్పబడినది. మితవ్యమును, పరస్పర సహాయము చేయుకొనుటకు మిక్కిలిగ నవకాళము గలగును. కేవలము దెబ్బకొడనే గాక ధాన్యము మూలద్రవ్యముగ నుండి రన్నరసహాయ పరమతి స్థాపించవచ్చును. డెక్ మార్కు స్వీ డెక్ జేతములందు గ్రామికుల జీవనాధారములకు తమ కనువుల పాలకు మూలద్రవ్యముగ నుండునని పరస్పర సహాయము చేసి కొనుచున్నాడు. సామాకారలయొద్ద కట్టలనుండి తప్పించు కొనవలెనని పరమతి సంఘములే మనకాశ్రియములు.

పశుసేవలు.

వ్యవసాయమునకు పశుసేవలు ప్రధానకార్యక్రమముల నప్పటికిని మనవారు దానియందు సంపూర్ణముయిన శ్రద్ధను వహించి యుండలేదు. డెల్టా గ్రామములందు మొదలేలేదు. ఇంటియట్లున్న పెరుగులతోకూడ మాగానిపంట పండించు కొనవలగి వీలగుననుకూలము కల్గుచున్నందున పశు సంఖ్య క్షుద్రపరచి అనవసరమైనవను నందలకలది ద్రవ్యము పోసి యెట్లను కొనుకొనుచున్నాము. పశువృద్ధి లేమింజేసి యెట్లధర హెచ్చినది. మాగాని గ్రామములలో శుభ్రమైన గోవుల పెంపు రహితులు బహు అరుదు. పూర్వకాలమునందులకే గ్రామములదాములకు గోధూమి యుండిన బాగుండును. డెల్టా గ్రామములందు కనువుల యొక్కయు మిక్కిలిగ మనములయొక్కయు నాశోగ్యునితీ హెచ్చుచేయవలెనను కలంపుతో గ్రామములకంటియొండెను మాగాని సాగును తగ్గించు నుద్దేశముతో మన నాయకులు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుబిల్లును మనకుందరము జేగ గ్రహించి నంగీకరింపవలసి

యున్నది. టెంటునే అనుబంధానికి వచ్చునటుల మనము కొరవలసి యున్నది. అయితే మనలో కొందరు తమ సాంకభూముల పోవునని సంజేహించుకూడదు. గ్రామసామగ్ధ్యము నిమిత్తము స్వార్థకార్యము కొంతవర కనవలెను. ఇకమీదటి భూమిని మాగానికొంద మార్పులకు నుద్దేశించి పశువుల లాభము నిమిత్తము ఆపుదలచేయుట - ముఖ్యసంకరము. అందువలన ప్రతియెటను సాంకగోవుల కోడెలు వ్యవసాయమునకు పీటపడుటయు, కుటుంబపు పాడిపశువులు చక్కగ మేసి పాడివృద్ధియై పాలుమెరుగుతో జుటుంబులు నుభించుట గలగును. ఈలాభము మాగాని సాగుచేసికొన్నంత మాత్రమున ద్రవ్య రూపమున కనవలెను లాభమున కంతమాత్రమును తీసిపోదు.

సాంఘిక విషయము.

మారకమునకును పాదమునకును జేసాదార్శ్యమునకును, ప్రోత్సహించిన మన సంఘము నానాటికి దార్శ్యకతచేడి క్షీణించుచున్నది. ఇంచుల కనేక కారణములున్నవి. వానిలో ముఖ్యమయినది. మాగాని వ్యవసాయము వలన గలిగిన విశ్రాంతి వనశాగరికతను దుర్బుధి జేసి కాయకన్యము లేని సోమరితనము అతిపాల్యపునస్సంధానము 15 వ శతాబ్దమునందు విజయనగర సామ్రాజ్య సందర్భమున మహాయోధులమని పేరు గాంచిన మనము మన పాదము కార్యములు వ్యాజ్యములందు వెచ్చించి జేసాపలుత్వమును క్షీణించియున్నాము. మన దొరకనువారు మన సంఘమునందలి యోధులను కృద్ధిపరచియెదల నిష్కలు విశోపాఖండమున జనుకున్నామనాశాగ్రామమునందు మనవారు రణభూమిలై మన తక్కిన సోదరులతో పాటు పోరు పల్పియుండునని నే నూహించుచున్నాను. పటాలములందు మనవారిని కూడ చేర్చుకొనుటకు కూడ ప్రతిబాధకము తొలగించించుటకు మన దొరకనువారిని మిక్కిలి కొనియాడుచున్నాము. ఆముగ శాసనము తగ్గించి మనకింక నెక్కువ స్వతంత్రముల నిచ్చుటకై దొరకనువారిని వేడవలసియున్నది. అతిపాల్య అభివృద్ధి వివాదముల వలన మన సంఘమున కనవలెను వాటిల్లుచున్నది. గాన వానిని మనము నిరసింపవలసియున్నది. వేదాధ్యక్షత్వముల వలన నష్టము ద్విగుణము. మన సంఘమునందు మారకముగ వ్యాపించి చేస పాదమున్న కవ్యాధిరకులములకు కడుచముగ పరిణమించుచున్నది. కేరళము ధనము నవేక్షించి వివాదములు దలపెట్టుచున్నాడు గాని వహనముల సాంప్రదాయమును, యంత్రకమును, మర్యాదమును ప్రధానముగ పరిగణించి మారుచున్నాడు. ఇది మిగుల శోచనీయము. వరులకు ధర హెచ్చినది. అదపల్లల వివాదము చేయలేమేమో నను భయముచే సామాన్యులు ముక్కుచచ్చులారని పసివారి కలకు వివాదములు నూపుచున్నాడు. ఇందుకు ధంకులు కొంతవరకు కారకు లగుచున్నాడు. విశేషముగ దీనిని నాలోచించి చూడగ నిది యార్థిక విషయముగ మూలనది. ఈసమస్య పరిశ్రమనెట్టియు, సంఘసంబంధమైనట్టియు న్యక్తికండి యిట్టి మార్పు చేయుట మిగుల చురుకైనది.

సంఘ నిధి.

మన సంఘమునకు కార్యకర్తలకి నొకదాని నేర్పరచుట యొ యకరమునకు నేటిట రి వైసలుజెందలు అనవసరమందాయును నింక ని తర దా దాయము ల మీద ను వివాదాది శుభకార్యములప్పుడు కట్టుముల రూపముగను సామ్య వనూలు చేయు నట్లు తీర్మానములు జరిగి యుండుట మిక్కిలకు దెలిసినవిషయమే. ఇప్పుడు ముఖ్యముగ మన మాలోచించు విషయములలో ప్రధానమైనదియే. తక్కినయంతయులను గూర్చిన మాటలు పాడిమాటలు, దీనినిగూర్చినవి తడిమాటలు. ధనములే దెచ్చిమాటలు మట్లాడినను నదియెల్ల కృతాయగును. స్లాటుఫారములమీది యంతవ్యాసములు మనకు లేకపోయినను లేకపోయిండు. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన తీర్మానము ఆచరణగోచరించిన చాలును. అనవసరముగు వెయ్యిమాటలకంటె నొకరూపుమును సంఘానికి చేర్చుట మెరుగు. సోదరులారా! మన కార్యనిర్వాహకసంఘపువారికి మనలో పేదబాంకరకద్దరిండి విద్యనిమిత్తము ద్రవ్యసహాయము చేయుమని యిచ్చి అట్టిబరుచ్చి నివ్వయిండినవో మాడుదు! అనేకమైన యర్హతములను అనవసరమైన దానములను చేయుచుండి మనసంఘమువారు మనబాంకరు విద్యావానము చేయలేరా? ఈదానము మిత్త భారముగ వోచేడియెదల తక్కిన యితర దానములు కట్టిపెట్టి యేటెట యీనిధికి తప్పక సహాయము చేయుము.

ప్రత్యేక వక్త

మనసంఘమునకు ప్రత్యేకవక్త అనవసరములేదని యొకప్పుడభిప్రాయమున్న మనలో కొందరు సామాన్యము "చాదరి" అను

వృత్తాంతములు

అందహాసద్వీర్యపు చిహ్నమివ. — కర్నూలు డెగ్లను గారు 6 నెలలు వెలపు దీనినిగిరి. వారి స్థానమున హోమ్ సి మ్మను వి. సి. ఎన్ గారు భీష్ కమిషనరుగ పనిచేయుదురు.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ: — నూతన సభ నిర్వహింప నుండు లక్ష్య సగరమున సమావేశమయ్యెను. సభ్యుల ప్రమాణముల నొనర్చిరి. అధికార సభ్యులు తుదిత సూలకన్య, డాక్టరు లైట్ బహద్రుల సభ్యుల గార్లు సామాన్య శాసన సభాసభ్యులుగా నొనర్చిరి.

ఒక ప్రమాదము. — బ్రహ్మచర్యులవారు పార్లమెంటు వందూస అను ప్రదేశము కలదు. ఇటనుండు మోస్తాఫీ యొక రయి నేలమీదనుపబడిన ప్రేయసి సామగ్రితో నొక దానిపై ప్రమాదకరమున కాలిపెట్టిరి. స్త్రీ చనిపోయెను.

గంగాపుష్కరము. — శ్రీకాళహస్తి పురపంచము 40 డిగ్రీ మంత్రోత్సవము గంతుల చంద్రమాసీశ్వర శాస్త్రి గారు తామయ్య బేదాను చుట్ట సాలగారియూరి లక్షణదర్శన గ్రంథ వివరములనుగూర్చి నుత్సాహము చేయుచు 8-5-16 న తేదీని కాళిపుష్కరమునకు బోవుదురు.

రెండవ కృష్ణానందల పరశతి మహాసభ: — 29వ తేదీ, శనివారమునాడు బందరు పురపంచమున (బ్రహ్మచర్యుల) రెండవ కృష్ణానందల పరపతిమహాసభ రావుసాహెబు క. రామస్వామి అయ్యగారు, బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతన జరుగును. చల్లబట్టి ఖిమారరాజా యార్లగడ్డ అంజీనీసు ప్రసాదు గారు అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షులు.

షియాక కాళాలా సంస్థానము. — షియాక నున్న రెగల కిడివరలోనే నైరముల కలిగియున్నది. షియాక కాళాలా సంస్థానమువలన నీవైరములు మరింతవృద్ధి కాగలవు. గా. నయ్యను అమీరు అతి, సర్ అలిఖమును మహమ్మదాబాదు రాజా యున్నను షియాక సంఘము లీక కాళాలాద్యమును జొరకొనరైరి. లక్షానాని ఇండియను డెయిలి తెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ప్రాసెసి.

మహమ్మదీయ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము: — కాన్పూరు ఏప్రిల్ 25- కాన్పూరు మహమ్మదీయ సంఘము వారు పురపాలక సంఘములందు దమకు ప్రత్యేకము నిర్వహించుటకు తగాదాను కలుగకుండ సంధిపరిష్కారమును మెస్తనుగారి పాలనమునకు తమకృతజ్ఞతను వెలుపుచు పథిచేసిరి. ఈసంధి కనుకూలముగానున్న హిందూసభ్యులకుగూడ మహమ్మదీయ సంఘము వారు తమకృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

పేగుగోత్రమధ్య ప్రయత్నమున నొక పత్రికను సాగించినారు. మన సంఘమును గురించిన వ్యాసములకు ముఖ్యముగ నీ పత్రికచోటియై టుటనుపకట్టుటచే దానిని సరియైన మార్గమున నడిపించుటయు, దాని లోని వ్యాసములను ప్రతికరముగ నుండునటుల చేయుటయు మిగుల ముఖ్యముగ నాలోచించువలయుమై యున్నది. మరియు మన సంఘమును గురించిన చరిత్రాంశములను బయటపరచుటకు నీలున్న యెడల మన సంఘము తరపున యొక లేఖని నియమించి కన్ను వారున్న ప్రదేశము లన్నింటికి దిప్పి చరిత్రాధారములతో కన్నువారి చరిత్ర వ్రాసి యింతి యీవత్రికాయుఖంబున ప్రచుర పరచుచుండు టవసరమున కార్యముగ నామ దోచుచున్నది. ప్రసిద్ధమయిన మన పూర్వచరిత్ర మన జాతీయభావము గట్టి చేయుటకును అభిమానము హేచ్చించుటకును ముఖ్యసాధనముగా ననీవయమై తామెల్లను నాలోచించి కలయిక కార్యమును యత్నింతురని నమ్మచున్నాను.

మన సభలో చర్చించుకొనిన ఇంకొక కలనగురించి క్లుప్తముగ ముఖ్యమయిన వానిని నూచించియున్నాను. ఇంక మిగిలిన ముఖ్యమయిన వానిని యింకొక కలనగురించి నాలోచించి తీర్మానమునకు వచ్చుట కర్హము. ఇంకొక సంగతి చెప్పి నాయుపన్యాసమును ముగించుచున్నాను. దీక్షింపవ్యాసములతో విశేష ప్రయోజనము లేదనియెంచి మన తీర్మానములకు ఆచరణలో పెట్టుటకు కలయిక సాధనములను ముఖ్యముగ గమనించుచు నందుల కనుగుణ్యముగ మనయొక వ్యాసములను మార్చుచు క్లుప్తముల లాభదాయకములను నాచరించుట వెల్లబాసియుండుట ప్రత్యేకముగ మన నమ్మకములకు కర్హించుననియు, ముఖ్యముగ నాచరించుట వెల్లడిగించి యుండు ముం న దీక్షింపవలయునని మిమ్ములకు బ్రార్థించుచున్నాను.

బంగాళావైద్యసహాయ సంఘము: — ఇరువురు యువకుల దప్పించుట. — వైద్యసహాయ సంఘమునకు చేరక బినుచు చంద్రగోపాల్ పూర్ణచంద్ర చక్రవర్తి అను ఇరువురు యువకులు కలకత్తా పోలీసువాచానే సరెట్టుచేయబడిరి. వీరిరువురును తమ వైద్యోగ్యములనుండి ఆకస్మికముగ తొలగించబడిరి. మొదటియువకునకు నిర్బంధవాసశిక్ష వేయబడినది. ఈతడు రాజధాని కళాశాలలోను ఎమ్. ఎస్. సి విద్యార్థి గారి కెండు సంవత్సరములనుండియు పోలీసుచారిత్రే కాయబడుచుండెను. ఈతని గృహమును పోలీసువారు కలుసాగలు సోదామాచి యిండ్డి. చక్రవర్తిగూడ నిర్బంధవాసశిక్ష విధించబడునని తెలియబడుచున్నది.

జిల్లా (సిండి) నాథ వాహుగారు: — అమెరికా విశ్వ విద్యాలయములందు 18 ఉపపాఠ్యముల నియ్యటకు న్యాయాధ్యక్షుండి కొంతమంది రసింధ్రనాథ జైరావారుగారు వాహ్యునించిరి. అందునిమిత్తము వారు 13,000 డోలరులు అనగా రూ. 42001 లను వాహుగారి కిచ్చెదమనిరి కారణంతరములవలన వాహుగారు యాహ్యము నంగీకరించ లేదు. కొందరి దినముల క్రిందటనే మరల నా యాహ్యము నిచ్చింది. అమెరికా జర్నలిజేషన్లు 1887లోపు కొన్ని గాజులకు కృతచరములందులి జగదముల జూచి టాగూరుగారి మెరికా జేషన్లను పోక సంజోజించుచున్నాను. అయినను 29 వ తేదీని జపానకు బయలుదేర నిశ్చయించినారు. జపానులో కొంతకాలముండి, యధావంతరమున యూరపు ఖండమునకు పర్యటనము చేయవలసి యున్నాడు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ సేవ: — వై: కుల జేర్చుమిత్తము ఆంగ్లో ఇండియన్ అండ్ నైట్ లీగ్ సేధుకాభివారు సమావేశమున జనప : క్షయించియుండిరి. ఆసభ నిర్వహింపవలసిన (24-4-16) కరాచియందలి ఫ్రెంచిమందిరమున మిగుల సుత్సాహముతో జరిగెను. 28వ యువకులు వైద్యసేవచేయ ముందు నకు వచ్చిరి. కను సుత్సాహముతో స్త్రీలు కొందరు తాము చేయువలసిన కార్యాట్టపేర్లను వ్రాసియుచ్చిరి. గా. ఎమ్. డి. సి. వెబ్బు సి.సి.సి. గారు సభాధ్యక్షుడుగ నుండిరి. లీగ్ యొక్క బాంబాయి కాభివృద్ధిని ఎచ్. ఎ. ఎచ్. వెబ్బుగారు ఉపన్యసింపిరి. కరాచి బ్రిగేడున కధికారులు మేజరు జనరలువారు యువకుల జేతభక్తి వారిని, ఇట్టి యువకుల జన్మ కారణముల కరాచి ఆంగ్లో ఇండియన్ సంఘమునకు అభివందించిరి. కారలసిన వారికంటె అధికముగ కార్యాట్ట చేయగల నూచులు కావచ్చుచున్నవి. వైద్యమున జేర నిచ్చగింపయోగ కలు అనేకమగు పటాలములకు సరిపోవుచు నుండు మొక వింతగాను అట్టి పటాలమునం దొకదానికి తక్కు అధికతగ నుండనిచ్చినయెడల తమజన్మము భగ్యమైతర తుతునని వాగారు నెలవిచ్చిరి.

ప్రథమ ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ: — ప్రథమ ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ మే నెలలో రెండవవారమునందు కాకినాడలో జరుగును. రాజవోత్త ప్రతినిధులజేర్లు ఈ సెల రెండు వారాలవల మహాసభా కార్యదర్శకులకు తెలియజేసిన యెడల ఏర్పాట్లు చేయబడును. మోస్తాఫా విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియటు విద్యార్థులు, బి. ఏ తరగతుల విద్యార్థులులకు చేరి యద్దర ప్రతినిధులను బంధనమునకు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవారును, కొవ్వారు విద్యాలయమువారును వారి ప్రతినిధులను బంధనమునకు. చెన్నపురి విద్యాలయములందు జవత్త విద్యార్థులకుడ తమ ప్రతినిధులను బంధనమునకు. బల్లారి వాడ్ల కళాశాలయందు జి. పి. కోట్లంగారు ఎం. ఏ. ఎస్. ఎం. యు. గార గారి సాధనములను సహాయము. ప్రేక్షకులకు విద్యార్థుల లొక్కొక్కరు ఒకటిన్నర రూపాయ రుసుమునకు తాము వచ్చు సంగతి సకాలమునకు తెలిపినయెడల వారి కేర్పాట్లచేయంబడును. ప్రిలిమినరీ రుసుము 2 రూపాయలు ప్రతి ప్రతినిధునకు యివనములు చేయబడును. ప్రతి ప్రతినిధులతోమే కార్యక్రమమునకు బాల్లారి గలుగుదురు.

ముద్రాను చొరికినము: — ముద్రాను "మద్రాసు" అనుపత్రిక నొక ముద్రా 27వ తేదీ బాంబాయిని కదిలి బస్రానగరమునకు బోయింది. ప్రైటుకు నందు భూతియై వై: కుల జేర్చువలసిన అనుపత్రిక లోని కాభివృద్ధి "2" అనుపత్రిక "ముద్రాను" నొక యండు జేర్చు బడినది. 199 ఉద్యోగులను, మితికొండలను ఆందు గలరు. ఏప్రిల్ 20 వ తేదీన ముద్రాచే ఒక విషయంబులి అనుపత్రికను వై కిగిరింది. ఏప్రిల్ 23వ తేదీని గాయము

తినన భాంత్రియై నెలలను దీనికొనిరిగిరిచ్చితిమి. గాయములు తిగిలిన ఆంగ్లము: కుల (ఎన్) అను అనుపత్రికను వైద్యురి. 80మంది బ్రిటిషు ఉద్యోగులను, 10 మంది భారతీయోద్యోగులను, 490మంది ఇతరులను మోతో గూడనచ్చిరి. మా ఆనుపత్రిక 116 తేదీని బాంబాయి నాకాశ్రయమును నుఖముగా జేరినది. సాధ్యమైతర కర్వగా మరల బస్రాకు రమ్మని మాత్రము అందుకుచే మాడుదినములు బాంబాయి నాకాశ్రయమునకుండి 14వ తేదీని నెలల బయలుదేరితిమి.

అమెరికా జర్నలి, యునై టెడ్ స్టేట్సు లండన్ ఏప్రిల్ 25 - వాషింగ్టన్ - డెలికోగరము నందలి గాయబానిండి వచ్చిన శేఖరుబట్టి అమెరికాను గూర్చిన అసర్థములకుగాను ఇప్పుడు మంచికేతుమని జర్నలి వారు చెప్పుచున్నట్లు తెలియచున్నది. జర్నల పాఠకుల కోరిక ము కలుగజేయుకండ యునై టెడ్ స్టేట్సువారిని కాంతిణము జర్నలికి చాలకష్టముగా నున్నది. ఈవైముటలతో అమెరికా ఉద్యోగులు నుండునై నొందలేదు. ఇట్టి జర్నలు "మంచి చేయటకు" ఎన్ని సాధనములు మాచియున్నాడు.

సింలా యుద్ధ తంతివార్త. సింలా ఏప్రిల్ 25 - నిర్వహింపవలసిన ఇండియామం త్రి రాజవోత్తరీనిగి ట్టు తంతివార్త నంపెను. మార్చి 25నై శత్రువులు ముఖ్యము గవిసి మూడుసార్లు మన విశేష నష్టములతోడ కనజయించిరి. 804వ గుట్టనై శత్రువులు ఫిరంగుల గాల్చిరి. ఏవోకొలు అరణ్యమునై తమ సేనలు మట్టిజరిపి జయించినవని వరానువారు తెలియ పరచిరి.

బుధవారమునాడు ఈవోరు పరిసరమున ఆంగ్లేయులొక కందకమును బోగొట్టుకొనిరి. దానిని వాన మరల స్వాధీన మొనరించుకొనిరి. ఆంగ్లేయ సైన్యమునై మరల స్థిరముగ నేర్పరువబడిరి. మండగమల పోరాటమును ఫిరంగిలకు మద్దములు నుగూడ జరిగినవని వారు తెలియపరచిరి.

ఉన్నటువంటెన ముఖ్యము శత్రువులు ఫిరంగులు గాల్చిరియు, ఇతర ప్రదేశముల కొలదిమాత్రపు యుద్ధకార్యములు జరిగినవనియు రువ్వారు తెలియపరచిరి.

కాశ్మీరయుద్ధ సాల్వేషన్ల సరమున వాహాబానిని తమ సైనికులు శత్రువులతో పోరాడిరియు సానమున మార్చురణగలే దనియు ఇటలీ వారు తెలియపరచిరి.

ఆంధ్రులు మేల్కొనుట. (ఇండియన్ కేట్రీయటుపత్రిక.

గుడివాడ కాశ్మీరము: — విశాఖాట్టణము జిల్లాకాశ్మీరము - గంబాబట్టణ కాశ్మీరము - కృష్ణాజిల్లా లో ఆవరేటిపు కాశ్మీరము - వాల్మీకాశ్మీరము - గంధాబట్టణ కాశ్మీరము - తెలుగుకాశ్మీరము - మొదలగు వైద్యకేంద్రములన్నియు ఆంధ్రులు మేల్కొనుచున్నారను సంగతిని నూచించుచున్నది. పోగవచ్చినది మంట ప్రారంభించుట సహజముగా "ఆరవికలక కంకలేద" కొంతమంది కలిగిన పలుకుదురేమో! కాని నాగరిక గరిగిన ప్రతిజేతమునందు సాధారణజనుల మేల్కొలుపుటకు మర్యాదించిరి ఉపన్యాసములు. కాశ్మీరమునై అను సంగతి విశేషముగా గావచ్చుచున్నది. నాగరికతగరిగినదేమును. దరటుల నేతభివృద్ధిని సేకరచ్చి ఇప్పుడు ప్రపంచమున జేర చేయవలసినయెడల మున్నును. ప్రపంచమున జేరజేయువారికే సమభివృద్ధి పొండుట కదియె నూచరజీయము. ఇతరకలనములను, మూసధనములను, ఉదారపురములనుచేయు, భూసంపన్నులనుగూడ, సర్వశాస్త్రములనుగూడ యుచు మహాభావము ఆంధ్రోద్యమమున గూర్చును ఆంధ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము గోరుటనుగూర్చును బోగిరిట నిర్వహనమునకు కాక! ఆంధ్రులుగా బాబులముల నెలుగును. బీచాను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నేర్పవలయుటయు ఆంధ్రులగారికి సాయంత్రుగావలసిన యొకగుటయు నీర్ధించినపుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రముగూడ మేల నిర్ధించుకొనవలసి.

శత్రు విమోచనములదాడి లండన్ ఏప్రిల్ 25 - గంధాబట్టణ నాలుగైదు శత్రువిమోచనముల వార్తను కలకత్తా త్రయ్యం బాబులు జేసిరి. దేశాంతర స్థానములను సైన్యములనుగూడ "మార్చి" యుత్తము గుట్టించెను. ఈ విషయముల దెబ్బ బాంబాయిని జేరినది. నష్టము గూర్చు వివరము తెలియ తెలియరా లేదని యుద్ధకార్యాలయము వారు ప్రచురించిరి.

విషయసూచిక.

మహావీరయోధులు, శిష్టవిద్యా మహాసభ	2
అయిదవ కన్న మహాసభ	3-4
కృతాంతములు	5
అధ్యక్షావసరము.	
గతవారపు సభలు	6
స్థానిక వార్తలు	7
విశాఖ మహాసభాసమము	
విశేష తంత్రవార్తలు	8
ఇంగ్లీషు తంత్రవార్తలు	9-10, 11-12
విశాఖపట్టణ పారిశ్రామిక మహాసభ	13
సంఘసంస్కరణ సభ, మహిళా సభ	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26-వ తేది

బుధవారము.

గతవారపుసభలు

ఆంధ్రదేశమునందు దుదయించిన నూతనోత్సాహమునకు గతవాసరంబునందు వేర్వేరు సీమలందు వేర్వేరు విషయంబులను జర్పించుటకై కూడిన సభలు నిదర్శనములు. ముప్పదేండ్ల క్రితము నానీన బీజము లంకురించి మొలకలై నురుదీరవల్లవ శోభి తంబులై నూతనవిలాసంబును ప్రదర్శించుచున్నవి. ఏకత్వము నానాత్వముగ బణిమిల్లుటయే సృష్టి వై చిత్ర్యము. చిన్ని మర్రి విత్తునందు క్రక్షిప్తమైన మహా నటవృక్షము విభ్రమమును గలిగించును. ప్రజలయందు ప్రక్షిప్తంబైన విజ్ఞానంబున కాద్యంతములు లేవు. సత్తుతో నారంభమైన సృష్టి చిత్రకాశితంబై యానంద సాధనంబగుచున్నది. విజ్ఞానమయుండైన పరమేశ్వరుడు మానవుల విజ్ఞానమునకు పరమనిధానము. రాజకీయాం దోళనముతో నారంభమైన దేశారాధనాందోళన మిప్పు డాంధ్రదేశమునందు పలురూపములను ధరించినది. ఇరువది మైదేండ్లకు బూర్వము గూడిన కృష్ణామండలసభకును గత వాసరంబునందు గూడివాడయందు గూడిన కృష్ణామండలసభలకును విశేషమైన వ్యత్యాసముగలదు. ఆ కాలమునందు మండలసభ కేవలము రాజకీయాం దోళముతో నారంభమైనది. కార్యసిద్ధికి ఆకాలమునందు పాలకులకు నిజేదనముల సంపుటయే ముఖ్యసాధనమని విశ్వసించబడినది. వర్తమానకాలమునందు కార్యసిద్ధికి స్వయంసహాయము ముఖ్యసాధనమని విశ్వసించబడినది. ఆజ్ఞావిమోచనము రాజ్యాంగ సంస్కరణమవలననుగాక రాజ్యాంగ స్వపరిపాలనమువలన గలుగవలసియున్నదని ఆమోదితమైనది. అజ్ఞానవిమోచనమునకు కేవలము రాజ్యాంగసంస్కరణమేకాక సానావిధములైన సంస్కరణములును ముఖ్యసాధనములగు గ్రహించబడినది. గూడివాడయందు రాజకీయసభ, గ్రంథాలయ సభ, సంస్కరణసభ, వార్తాపత్రికాసభ, ఆస్తిక సభ, నాటక సభ, నిమ్మజాత్యుద్ధరణసభ, వేశ్యాకుల సంస్కరణసభ కమ్యునిజంజనసభ, మహిళా సభ గూడినవి. ఆ సభల కర్మక్షేపములు సన్ధ్యాసంఘాభ్యుదయము చేసిన యువన్యాసముల సారాంశములు సంతోషముగ స్థలాంతరమున ము

ద్రింపబడినవి. విశాఖపట్టణపు మండలసభలు పార్వతీపురమునందు గూడినవి. రాజకీయ సభకు గా. సి. వేంకటసూర్య నరసింహరాజుగారధ్యక్షతను వహించి. సంఘ సంస్కరణసభకు మహా మహోపాధ్యాయ తాతా సుబ్బరాయశాస్త్రిగారును, పారిశ్రామికసభకు పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారును అధ్యక్షతను వహించి. గుంటూరునందు గూడిన సాహిత్య పరిషత్తునకు శ్రీరాజా మంత్రి ప్రగడ భుజంగరావు బహదరుగారగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. వారు వారి యారంభోపన్యాసమునం దాంధ్రుల జీవితంబునకు జీవకళయైన వాఙ్మయాభివృద్ధికి సాధనంబులను విశేషకరచిరి.

గతవాసరంబునగూడిన భిన్న సభలయొక్క ముఖ్యోద్దేశము ఆంధ్రవ్యక్తి వికాసము. ఆంధ్ర వ్యక్తి వికాసమునకు సర్వతో ముఖమైన యాంధ్రప్రజల యభివృద్ధియే సాధనముగాని యన్య సాధనము లనుకూలములుగావు. రాజ్యాంగవిషయములం దాంధ్రవ్యక్తి వికాసము ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణము వలననే సాధ్యముగాని ఇతర సంస్కరణములవలన సాధ్యముగాదని నరసింహరాజుగారి యుపన్యాసమునందు ఈ క్రిందివాక్యములు బలకరమవున్నవి.

“జాతీయాదర్శకుడు కాంధ్రరాష్ట్రము వృక్షభూమి పడుచున్న తేమ యని కొన్ని కుభూమిపలు కానవచ్చుచున్నవి.”

కృష్ణామండలసభ కాహ్వానసంఘసభాధ్యక్షులైన పర్వతనేని మల్లికార్జునుడుగా రీవిషయమును గురించి యిటులు చెప్పిరి:—

“ఏభావ కాభావకు ప్రత్యేకరాష్ట్రీయ, పరిపాలకులు ఉన్న ఉపాధికారము తెన్నయో గలవు.”

కృష్ణా మండలసభాధ్యక్షులు గా. కేశవశిల్లగారు ప్రత్యేక రాష్ట్రాధ్యక్షము భావికాలమునందు లాభప్రదమైనను వర్తమానకాలమునందు వ్యయ భారము పెచ్చుటకు గారణంబగుటను బట్టియును భారతజాతీయైక్యమునకు భంగకర మగుటంజేసియు నిఁజుట యుచితమని చెప్పిరి. వ్యయాధ్యక్షతను గురించి అ. గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెచ్చిన సవరణను భో. వట్టాభి సీతారామయ్యగారి ఖండనమును విని సభ్యులు ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును నామోదించుటను బట్టి సభ్యులకు వ్యయాధ్యక్షత భావము నందు నచ్చుకము లేదని విశేషమగుచున్నది. స్వపరిపాలనంబునకు మూలంబైన గ్రామపంచాయతులను స్థాపించుటయందు ప్రజాభిప్రాయ మేకగ్రీవమై యొప్పుచున్నది. ఉభయమండలంబులందును సంఘసంస్కరణసభల కధ్యక్షులైన గా. రాఘవరావు పంతులుగారును, తాతా సుబ్బరామయ్యశాస్త్రిగారును వివాహసంస్కరణము, విదేశ గమనావశ్యకత, స్త్రీవిద్యా వ్యాపనావశ్యకత, పర్ణసంయోగావశ్యకత, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య స్థాపనము మొదలగు విషయంబులనుగురించి చెప్పించిరి.

వర్తమానసభలను ఇరువదేండ్లకు బూర్వము జరిగిన సభలతో బోల్చిచూచు విశేషభేదము వ్యక్తమగుచున్నది. నేటిసభలు క్రమక్రమముగ ప్రజలసభలుగ మారుచున్నవి. పూర్వము విద్యా పంతులుమాత్రము సభాభారమును నిర్వహించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు యిటులు నూతనోత్సాహ భరితులైన యానందులు సభాసమావేశములకు

జీవమునుపోసి రంజంప జేయుచున్నారు. ఆస్తిక సభయందు జేసిన ఆంధ్రభాషా ప్రసంగములను వినినవారల కాంధ్రభాషయందును నాంధ్రప్రజల యందును గలిగిన మహత్తరంబైన ప్రబోధము విశేషము గాగలదు. ఆంధ్రదేశమునందు గలిగిన యాం దోళనము కేవలము రాజకీయము గాదు. విద్యాధికుల స్వాధీనమును గాదు. ప్రజలయందుదయించినది ప్రజలచే సంవర్ధితంబగుచున్నది. ముప్పదేడ్లలో దేశమునం దనేకములైన నూతన సంస్థ లేర్పడినవి. స్థాపితములైన సంస్థాపనలన్నియును కార్యములను నిర్వహించుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నవి. వేశ్యాకుల సంస్కరణ సభను నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సభను ముప్పదేడ్ల క్రిత నాంధ్రదేశమునందు దలపెట్టినవారుండరు. భిన్న భావములుగల ప్రజలకును భిన్నజాతీయులకును మిత్ర భావము గలుగుచున్నది. సభాప్రయోజనములను క్రియారూపమును దాల్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నననుటకు తెలుగుదేశమునందు స్థాపితములైన పంచమహాశాలలు, స్త్రీసమాజములు, భాండాగారములు నిదర్శనములు. మండలసభ కుపసభలుగ భిన్న విషయములను జర్పించి నిర్ణయించుట కేర్పడుటయే క్రియప్రబోధమునకు నిదర్శనము. ఏకభావ మనేకభావములను ఏకరూప మనేకరూపములను దాల్చుటను పరికించినపు డాంధ్ర వ్యక్తియందు క్రమవిశాసము గలుగుచు నాంధ్రులు కేవల భావాడంబరమును వదిలి కర్మయోగులగుటకు బ్రయత్నించుచున్నారని విదితమగుచున్నది. కార్య సిద్ధికై సుస్థిరచిత్తుడై ప్రతియాంధ్రుడును పాటుపడి ఆంధ్రమాత నుద్ధరించి కృతకృత్యుడు గావలయును.

వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయ సమావేశము.

కడచిన 24-వ తేదిని వంగరాష్ట్రములోని మన మహమ్మదీయ సోదరులు బారిష్టరు ఏ రసూలుగారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమయిరి. రసూలుగారు, వారి యుపన్యాసమున వారే చెప్పిన రీతిని, దేశీయ మహాసభా పక్షమువారు. బహు కాలముగా హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమాను పెంపొందించుటకు పాటుపడుచుండువారు. జాతీయభావము స్పష్టగణ్యముగా స్వీకరించి మొదట హైందవి లాభము పడవ మన ప్రత్యేకాతర్జాతుల లాభము పరిగణించ వలయు నను హైందవ నాయకులలో క్రథకులలో జేరువారు. కావుననే మొన్నటిదినము అగ్రాసనమునుండి యువన్యసింహులలో హైందవ భూమియొక్క యాదర్శమును స్పష్టముగా వివరించువారై నారు. అస్సీలియా ను దక్షిణాఫ్రికాలోను కల యట్టి స్వపరిపాలన వంటి స్వపరిపాలనను మనకు నియ్యవలసినదని ప్రభువులను గోరుటకు మన ప్రజలు నునక్కు గట్టి చేసికొనవలయునట! ఈ సందర్భమున తను యిత మువారును హైందవభూమిలోని ముఖ్యాంతర్జాతులలో రెండవ వారును నగు మహమ్మదీయ సోదరుల సమన్వయము వారు మునుపలేదు. మహమ్మదీయులకు లగిన ప్రాతినిధ్య మేర్పరచుటే గాక యెప్పుడును నెక్కువ సంఖ్యాకులగు నితర సంఘముల వారు మహమ్మదీయ సంఘపు న్యాయలాభమునకు వ్యతిరేకమగు పంథను అవలంబించుటకు వీలులేకుండ నేర్పరచవలసిన దనియు

కూడ వికాసించి యున్నాడు మొన్న అటు
మొన్న అలహాబాదులో జరిగిన సర్వేంద్రియా
దేశీయ మహాసభోపసంఘమువారు ఈ రసూలు
గారి ఫలహా కనుగుణముగ తీర్మానమును చేసి
యుండట సంకల్పింపకము. వంగరాష్ట్రము బొం
బయి ప్రద్రాసుల దేశీయ మహాసభోపసంఘముల
వారు సిద్ధముచేసి పంపిన రాజకీయ సంస్కారవిధా
నముల నాలోచించి సర్వేంద్రియా ఉపసంఘము
వారు కొన్ని తీర్మానము లొనర్చి ఆ తీర్మానములు
తాతా బులుగా నెన్నబడవలసినదనియు వా
ని బొంబయి మహమ్మదీయ సమావేశమున నియ
మింపబడిన సంఘమువారి యెదుట బెట్టి విమ
ర్శించి విదిన మరల సర్వేంద్రియా దేశీయ మహా
సభోపసంఘము కూడి యాలోచించ వలసిన ద
నియు అందుమీదటనే యభిప్రాయ నిరూపణము
చేయవలసిన దనియు సర్వేంద్రియా యుపసంఘము
వారు నిశ్చయించి యున్నాడు రసూలుగారు తమ
యువన్యాసమున నుదాహరించిన మహమ్మదీయ
భాష సరక్షణము తప్పక యీ విమర్శలతో సమ
కూరు ననుటకు సంజేహము లేదు. ఇట్లు మనలో
మనకు గల విభేదములను సర్దుకొనుటకు రెండు
వైపుల నుండియు పరిశ్రమ జరుగుచుంక మహా
సమర్థులగు మహమ్మదీయ నాయకులు హైం
దవ నాయకులను మించి దేశమును
ప్రభోధించు చుండ నింకను మన మహమ్మదీయ
సోదరులలో కొందరు స్వపరిపాలనలన తమకు
లాభము కలుగనేరదనియు సప్రమే కలుగవచ్చు
ననియు జంకు చూపుచుండుటచిచారకరము. వంగ
రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సమావేశమున కాహ్వాన
సంఘాధ్యక్షులుగా నుండిన హాలీవు మహమ్మదు
అబ్దుల్లాగారు మహమ్మదీయ సంఘము త్రమవిద్యా
వంతమై అన్ని విధములను నితరసంఘములతో
సమాన మగునోపల స్వపరిపాలన యభివృద్ధి
మహమ్మదీయులకు వ్యతిరేకఫలము కలుగు నని
తెలియజేసిరి. ఏ సంఘమైనను ఇతరులతో ప్రతి
ఘటించి నిలవగలుగు నంత శక్తి కలదైనచే కాని
తను దాను సంరక్షించుకొనజాల దట! ఈ వాద
ము చదివినప్పుడు ఆంధ్రోద్యమము నూలు యెత్తి
కపుటాకొందరు మాన త్రమండల సోదరులు
తెచ్చవాదము గూడ నిదియే కదా యని మాకు
తలంపు పొందెడి. ఇట్టి వాదపు ముఖంబుననే కాన
నచ్చు నిర్ణీతత్వమును మా మహమ్మదీయ సోదరు
లును దత్తమండల సోదరులును ఏల
కనుపెట్ట లేక యున్నారా యను భావ
మును ముమ్మడి పోషించ జొచ్చినది. ముక్కు నూసి
కొని మూలకు గూర్చుంటు చేతనో కృతమనహా
యకముల నాధారము చేసికొనుట చేతనో యెప్పు
డును ఎవ్వరకును శక్తి విస్తృతంగా బగునని యెవ్వ
రును చెప్పజాలరు. స్థాయిగతియు కృతమనస్థియు
కల్పాంతంబు వరకు నుపాసించినను మానవునకు
నిజబలంబు నియ్యజాలవు. నిండు ప్రపంచమున
స్వయం శక్తియందు పూర్ణ విశ్వాస ముంచుకొని
ప్రతిఘటించ వలసినచోట నుత్తమ ధీరభావమున
ప్రతిఘటించి తమతమ పరిణామమును విపాకస్థితికి
దెచ్చుకొనుటయే వ్యక్తిజీవులకు వలె సంఘజీవుల
కును తరణోపాయము. మన యుత్తమ జీవిత తత్వ
మును పాశ్చాత్యులు యుత్తమ జీవిత తత్వమును రెం
డును నిరంతర స్వతంత్ర ప్రయత్నముకే పరమ
సాధనముగా జెప్పుచుండ మన భవిష్యత్తు స్వరూ
పము ఇట్టిదనుమానక కాన్పించు నిమేష మానవు
మయి మనయెల్లర వీకభావమును కోరుచుండ నురు
చిరఫలంబును జూచియు స్వశక్తియందలి యవిశ్వా
సంబుచే దూరము పారిపోవ నుంకింతుట ఏగును

నచ్చుని మున దేశంబు ననుసరించియు గూడ
పాటుపంబు గాగన్పించలేదు. కావున హైందవులు—
హిందూ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, పారసీకులు
తెలుంగులు అరవలు, మహారాష్ట్రీలు, బంగాలీలు
ను ఎల్లరును—తమతమ స్వశక్తియందు నమ్మక
ముంచి సోదరులవలన నేమి కల్గునో యని జడి
యక దేశమున కేకఫలంబగు స్వపరిపాలనంబును
సంపాదించు లోడ్వడుచు గా యని కోరు
చున్నాము.

సి. ధువరగణా దోషిపులు

ఇటీవల సింధుదేశము రాష్ట్రసమావేశము జరిగినప్పు
డు అధ్యక్షుడు ఆ పరగణాలో జరుగుచుండు దోషిపులను
గురించి వివరించువాదమొకటి. ఆ పరగణాలో నెచ్చుటచేసిన
నాదోషిపుల అవమితములను చూపుట. ప్రజల ప్రతిపేద
భయమున కాలము గడపుచున్నారట. దోషిపి జరిగినచోటుల
జెల్లను సామాజిక లెక్కలున్నట్లు తలచుకొంటుంటే యాచార
మైనదట! ఈ దేశ వివరణ పరిజ్ఞానాధ్యమే దోషిపు
లకు కారణము. వారి యసహాయకయే దోషిపి గాండ్ర నిర్భ
యత్యమునకు కారణమనియు నెవ్వరు నిర్ణయంపజాలక
యుండగలరు. ఒక వైపున ప్రజల గడించుకొని నిర్భయత్య
యుటయు రెండవవైపున వారి స్వపరిపాలనకొని మెరుకు
యై పుట్టలకు భయపడుట స్పష్టము. అధికమనస్థల నొ
కవంక ఆయుధసమర్థులను రెండవంక ప్రభుత్వమువారు
తీర్మానముచేసి ప్రజలకు సూక్ష్మవివరణ చేయుచున్నారట. సింధు
పరగణాగతియే పంజాబు పరగణా రాష్ట్రముల కింకరగా పట్టి
యుండలేనా? ఇతర ప్రాంతములకు పట్టినట్టి పట్టణమును
కొంచెముచుమించుగా హైందవులను కంఠటికిని నిరంజ
నెద్దపడవలగు నుండలేనా? పుట్టుకను వారింకను వాలో
చింపవలెగలరా!

హండింజిరపు

హండింజిరపు మురక్షికుగా హంగ్లభూమికి జేరి
నాడు. ఆతనిని హైందవులనుండి పుట్టించగా హైం
దవులను సంపూర్ణ కౌతుకంత గానున్నదను త్రుప్తియు
క్రమ వినిపించు. హైన్సులతో మానసిక కులతీర్థావ
హానమింప అట్టి రాజకీయవిధి ఇంకను హైందవ
భూమినుండి వెలువడి పోయియుండలేనని వాగ్దాయము
ఆతని వచనన హంగ్లదేశమునకింకరగా హైందవులను
సాజభూతి కనుబడునెడల ఆసంకృతికి కారణమండ
దోష. ఆతనిని హైందవులనుండి మాత్రమే కాక వివిధ
సామాజ్యమున కంతటికిని నెంతయో మేలచేయగలరు.

దేశీయ మహాసభ బలము

ఎర్ర ఆలి ఇహంగారును హానేకా గారును దేశీయమహా
సభోపసంఘమున జేరివారని తెలియకవియున్నది. ఈ వార్త
నిన ఎ హైందవులు సంతోషించుచుండలేదు. ఏ రిపునకు
చక్కటిజాతీయము. అందులో ఎర్ర ఆలి ఇహంగారు
హండింజిరపుగాని కార్మినిగ్యానావధాని మద్యోగముచేసి
ఆభిభ్రమముకల్పించు హైందవులనుయొక్కయు ప్రభు
సకు వాక్రులైనవారు. వీరి మూలకముగా నింకను మహమ్మ
దీయవాదమును హెచ్చుగా దేశీయమహాసభను ప్రోత్సహించి
ఆసభ కుత్తమమునుకలిగించు గాకముగి కోరగి నున్నది.

ప్రాంతిక వార్తలు

కాలమానస్థితి:—విప్లవీయ మధిగోష్ఠము 95.9
డిగ్రీలు. ఆధిమోష్ఠము 80.9 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము:—25 27 వ
తేదీలు 6.52 గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

శ్రీరక్షణామూర్తిస్వామియవలయు. చాతలి పేట:
ఈ తులమువారి “కుమరూజ” ఆమ సాంకేతికాశ్రమము నేటి
దివసమున మొదలు మూడువారములకు జరుగును.

నాయరు మహాసభ:—ఈ సభ మే నెల 14
15 వ తేదీలకు ముగియబడింది. కొచ్చిన చీపుకొత్త జడ్జి వి. కె.
శంకరమిశ్రుగా రా సభాధ్యక్షమును వహించును.

జాబ్బిలి మహాసభగారి బంగారానో దొంగ
తనము:—యానానాక తన్ని గావలను అనవాడు మొ
న్నటి కు కవారమువాడు జాబ్బిలి మహాసభగారి బంగారా
నోటానోకానా విలువగల బట్టల దొంగిలించుచున్నందు
చంద గాజ్జిపట్టుబడిన. వారిని వెంటనే పోలీసువారికప్పజెప్పి
రి. రేజిడిరచున శిక్షచెప్పదుకు న్యాయాధికారిగారుచెప్పిరి.

బంగారు మురుగుల దొంగిలించుట:—టిగ్గి
కేశవా రివసించుచున్న ఎ. సి. కృష్ణమూర్తి. హైకోర్టు
నకిలుగారి పిల్లదేతను బంగారు మురుగులకు యుపయోగి
అనువాడు నిన్నును కలలు (1-30) గంటలవరకు దొంగిలించు
చుండగా పట్టుబడిన. ఇంకరగా మద్రాసు 5 పర్యావరము
లు శిక్షించబడి యుండెను. వారికి 18 మాసము, కలక శిక్ష
నిధించబడిన. శిక్షాసంకరము మద్రాసు 2 సంకర్షణములవర
కు పోలీసువారి అధికారమున నుండవలయును.

పోర్టు నెంటు జారి గెజెటు

ఆనుపత్తి “ఆస్తి నెంటు గెజ్ట్” పరీక్ష గా కృతాం
తన అంభి విద్యార్థులు:—

జి. శంకటరామయ్య పద్మనాభ విశాఖపట్టణము; ఎమ్.
ఎస్. నుబ్రహ్మణ్యం పద్మనాభ విశాఖపట్టణము; నెండు
నాను విద్యార్థులు:—డి. డేవిడ్ విశాఖపట్టణము; ఎస్. రాజు
చంద్రారావు రామపురము; టి. అంబికాశ్రీ విశాఖపట్టణము;
ఎస్. శేషచారి రామపురము; ఎమ్. శంకటరామ విశాఖ
పట్టణము; వై. శంకర రావు విశాఖపట్టణము; ఎస్. ఎం.
రామ స్వామి విశాఖపట్టణము; బి. రామమూర్తి
విశాఖపట్టణము; సి. బి. మేడప్పా రామపురము; ఎ
ఆర్. వెంకటరావు, విశాఖపట్టణము; బి. నుబ్రహ్మణ్య, విశా
ఖపట్టణము; ఎ. సత్యకామయ్య, విశాఖపట్టణము; కె. కా
మయ్య; విశాఖపట్టణము; ఎ. పరసయ్యకాయము, విశాఖ
పట్టణము; జి. నుబ్రహ్మణ్యం, విశాఖపట్టణము; ఎస్. కళు
నాధరావు, రామపురము; టి. బి. నరసింహాచారి, రామ
పురము; జి. శంకటరామనాథుడు, విశాఖపట్టణము; వై
నూర్యకారాయణరావు, రామపురము; ఎ. వి. ఆకప్ప, రా
యపురము; ఎ. మూర్తికృష్ణ, విశాఖపట్టణము; సి. టి. ఉ.
మావతి, రామపురము.

నెల్లూరుజిల్లా, నూనూరు సభకలక్త గ ఎస్. నాన్నా
వర్తగారికి మొదలు 15 వ తేదీకుండి ఒక నెలదివరకు నెల
పియబడినది.

కడపా ప్రభుత్వవిద్యార్థులు, పి. వి. రంగస్వామి
ఆయ్యంగారికి మొదలు 15 వ తేదీకుండి 15 దినములు నెలపియ
బడినది. విశాఖపట్టణములో టి. ఎమ్. రత్న కళాపరిషత్తు
ఓన్మయమున గాజి ఏప్రిల్ 1 వ తేదీకుండి ఒక నెల నెలపియ
బడినది.

గోదావరిజిల్లాలోని డి. వి. నునగం దీక్షితాచార్య
గోదావరి కళ్యాణశాఖన ఏప్రిల్ 8 వ తేదీకుండి హాస్పిటికి.
జిల్లా, మూడవసర్వము, మూర్తింబింబింబి ఇంకరక
ఆశీసుగా ఆపును సర్పాట్ నేటు గావచ్చు కి అంగిరెవారుగా
కి ఏప్రిల్ 25 వ తేదీకుండి రెండు నెలల నెలపియబడినది.
ఆరవ సర్వము, తిరుమనాపల్లికాపు ఆర్కేవ శిష్యా
శీలుగా నియమించబడిన పి. హెచ్. సైమ్ గారిని నుకల
కడప కాపున యా నెల 12 వ తేదీ బరకాయునివారి.
విశాఖపట్టణము జిల్లా ప్రిన్సిపాల్ ముమ్మయ్యకొత్త మే
29 వ తేదీ సోమవారమునుండి జులై 8 వ తేదీ కువారము
అఖివరకును మూడువారములు.

సాంకేతి శంకట రామమూర్తి గారు సభ కలక్త గారు
నెండుగోడు కాయంటు మేజిస్ట్రేటు గాను మార్చి 9 వ తేదీ
నుండి నియమించబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని ఆనకాపల్లి మేజిస్ట్రేటుగా
గానుండిన గాల్లెపాటి భాస్కరరావు పంతులుగారు పరికిరాజీ
నామా నియమించబడి దొరతనమునారు వారి అధికారమును
కదుడబడిరి.

దేశీయ ముల తిరుగుబాటు.

లండను. ఏప్రిల్ 25.—మి. గ్ హై పూర్వసియేయెద్ద
28 వ తారీఖున సమరము జరిగినది. తమ స్వాతంత్ర్యమును
ప్రకటించుకొనిన కయాంక వారిని ప్రభుత్వమువారి సైన్య
లు వారి కోటలందే బుట్టించిరి ప్రభుత్వమువారి సైన్యము
వారితో విశేషముగా పోరు సల్పి కాని కోటలు స్వాధీనము
కాలేదు.

బరోపా మహా సంగ్రామము

శత్రు యుద్ధనాకలు ఇంగ్లండునకు విచ్చేయుట-తరిమి వేయబడుట

అన్యాయ వర్ధంతి—అత్యుత్సాహముతో జరుగుట.

ఈజిప్టు యుద్ధము—శత్రు సైన్యముల పారదోలుట.

ఇంగ్లాండు

పార్లమెంటు ప్రజల సభ

లండను ఏప్రిల్ 25.—మండికముల సరిసరమున ప్రజలు ముగియించిరి. అంతరిక్షాగమన ప్రాముఖ్య మగునట్టి జడగు చుండెను. కొంచె చుక్కలకడకుండినను సుదూరమునకు స్వీకరణ (అభ్యంతరము) సభాధ్యక్షుల సహాయ బాలిగరమునండించెను. పరిశ్రమము స్వల్పముగనున్నను సభ్యులు వాటికి ముందు కృతజ్ఞులైరి.

రచనాసభయందు చర్చనలకు సభ్యులకు గాక మీయ వలసినదని సర్ హార్టిడాల్టెలు గారు మానించిరి.

ఈనియమ మూలములను పరిధానములై వా ర్లమెంటునందు సభలో జరిగిన యంతరాల పరిమరించు బాధ్యత స్వీకరులై నున్నది మంత్రి గారు వదిలిరి.

చర్చనలకు ముగిసిన పాఠ్యముల కొరకు సభ్యులు హెచ్చరింప “మొదలయ్యెను” మాత్రము పరిధానములై వాటిని చ్చెను. సభ విలసింపవలసినదని పరిపాదన మున్నపుడు కాన్సిలులోని ఇటీవలి ప్రకటనలకు ముగిసిన వాటిని చర్చించి ప్రతి సభ్యులకును వాటిని స్వీకరణ మానించెను.

సర్ కేమ్బెల్ గారిని వెంటనే తుపాకితో కేల్చి వేయవలసినదిగ ఆ త్రవలకు ముందు విల్లింగ్ గారు ఆస్కానీ గారిని కోరిరి. ఇటీవలి మొదలపడిన సభ్యులను తమ తలంపమని పరిధానములై జనాభిమోక్షము.

సభామండికమున పర ఆండరిని పరిధానములై స్వీకరణకు విన్నవించెను. పరలాసలకు పరిపాదన ఇచ్చింపవలసినదని కోరికను స్వీకరణ వెంటనే సభ్యులపరిశ్రమించెను. ఇచ్చింపవలసినదిగా చాల స్వల్పముగనుండిరి. వోట్లు తీసికొన వలసినదని మీ సభాధ్యక్షులవలెను గాన సభాధ్యక్షులనుండి ఆచ్చుట వంటి వేయబడిరి.

శత్రు యుద్ధనాకలను పారదోలుట

లండను ఏప్రిల్ 25.—శత్రు యుద్ధనాకలను పారదోలుట యుద్ధనాకలు కొన్ని లక్షలవలెను కేరెంచినది. అటునుండునాకలకు విడిచిపెట్టెను. ఇతరుని నియమములతో శత్రు నాకలు తరిమి వేయబడినది. తీరములై పోకత్తీ, ఇరువురు పురుషులు, ఒక శత్రువు మృతిపొందిరి. విశేషవస్తువు కలుగలేదు. రెండు ఆంగ్ల పౌరులను, డిప్రొచురొకవాడిని దెప్పి అతనినిగాన నాకలెన్నియు ముంపబడలేదని నాకలతో దొంగులు ప్రకటించిరి.

సర్ కోజుల కేసెంటు

లండను, ఏప్రిల్ 25.—ఈతడు ఆదివారమునాడు లండను గగరమునకు గొరిరాబడి వర్తమానమున నై నికాది కానల కళకును నున్నాడు. యుద్ధాంధమున నుండియు ఈతడు జర్మనీకు చేరుచుండిరి. వర్తమాలు మున్నగువాటికి సంబంధించిన నిదర్శనముల వలెయు ఈతని విచారణకాలమున పొందవలసినది.

విద్యంధునందు ఆయుధ నామగ్రహిణి దింపుయత్నము జర్మను కూసరును ముందుట.

లండను, ఏప్రిల్ 25.—తటస్థజేత చిన్నముల భరింపిన ఒక జర్మను కూసరు విద్యంధుని ముందుకుండును జింపవలెననించెను. జర్మనీవారి అంతర్గమముకట్టి దీక్షింపనాకలగుననించెను. కూసరునుండుననించెను. ఈనాకలను సర్ కోజుల కేసెంటునున్నవారలు కైదీలు చేయబడిరి. ఈ తడు యుద్ధాంధమునండియు జర్మనీవారిని గుర్తించెను. అంగ్లేయుల ప్రతికూలములగు వార్తలు లండనునందు. అవి నాకలతో దొంగులు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్లేయ మంత్రి.

లండను, ఏప్రిల్ 25.—అన్యాయ విచారణకు గాన ప్రధానములై విచారణమునకు తమ సహకారులతో మాఖ్య విజయముగనున్న యుద్ధాంధమున సలిపిరి.

గెలిపాలి ప్రవేశవాక్యోత్సవము.

లండను ఏప్రిల్ 25.—వైసంద్యమున శ్రీచక్రవర్తి న్యూజిలెండు గవర్నరునకును ఆస్ట్రేలియాలోని తమ పరిపాలి కిని తిలినార్త సంఘి. ఈ యుద్ధమున మాత్రమును వె క్కండు) మడిసిరి. సామాన్య సేవయందు మీరు తమ ప్రాణముల నర్పించిరి. మీరు శౌర్యవైర్యములు అంగ్లేయుల యుద్ధ కాలమునకు వచ్చి దెచ్చిరి. వీరొప్పిన కరిత్యాగము స్నేహ బంధముల దృఢపరచి సామాన్య జనుల కీర్తిని తెచ్చిరి. గాన మీరు లోకమునకు వర్ధమానము. ఈ దృఢమృత్యుమీరలకై వగచుచుండిన బంధుమిత్రుల కుపకారానికి గాన గాక అవి తమ ప్రజలకు తెలియజేయవలసినదని చక్రవర్తి వై సంద్యమున కోరిరి.

గెలిపాలి వార్షికోత్సవము.

లండను ఏప్రిల్ 25.—ఈతరున జరుపు సమిత్తము రెండునెల మంది న్యూజిలెండు ఆస్ట్రేలియా సైన్యము సేవకు వెళ్ళుమిట్టమిచ్చివెళ్ళి ఉత్సాహము మిన్ను ముట్టుచుండెను. ఆచారములైన లావణ్యవల్ల ప్రార్థనను దర్శింపజూచు నేలమంది జనులు ఎల్లెయ్యిందల చేయుండిరి. మీరు రాజదంపతులకు చేయు సన్మానముతో కొలహలముగ నుండెను. ప్రార్థనకు విచ్చేసిన వారిలో చాలమంది గాయపడిన సైన్యములై యుండిరి. మృత్యువరకు శ్రేణి వ్యవయ రంజకముగ ప్రార్థన జాతీయీకరముతో ప్రారంభింపబడెను.

ఈదినమున ఆస్ట్రేలియా యందుగూడ ప్రార్థనములు మీటిండులు మున్నగునవి జరుపబడినవి.

బ్రిటిషు స్త్రీమరులు ముంపబడుట.

లండను ఏప్రిల్ 25.—పెరిషు నారాన్ అను ఆంగ్ల స్త్రీమరులు ముంపబడినవి. రాన్ నాకయందలి వానిము 11 రు కాపాడబడి.

నూతన మంత్రివర్గము.

చరికొందరు చేర్చికొనబడుట

లండను ఏప్రిల్ 25.—పెకింగు: ట్యాన్ విజాగాడ నూతన మంత్రివర్గమున చేర్చిరి. 24-వ తారీఖున బ్రికటింపబడిన వారు గాక యాక్టింగ్ టెర్మి: గల వారును చేర్చుకొనబడిరి. విద్యార్థులు—చాంగ్ స్నోకెన్, వాటిజ్యూలు—చింగ్ పాన్ సింగ్, న్యాయకాళు—చాంగ్ ట్యుంగ్ సియాంగ్, ఆర్థికకాళు—సంగ్ పోచి, సాధారణముగ సిబ్బందికి ముఖ్యధికారి—వాంగ్ షిచ్చెన్, ఆడిటరుజనరలు చాన్ యున్ క్వెన్.

తూర్పుకీరమున బాంబులు కురియుట.

లండను ఏప్రిల్ 25.—ఈ ఉదయమున 4 గంటలకు తూర్పుదిక్కున సముద్రమునందు బాంబులు విశేషముగా బడినవి. రిక్త గంటలకు ఈతరున ఆగలేదు.

ప్రాన్ను

సెయింట్ ఈలోయియెద్ద పోరాటము

కెనడా సైన్యము శౌర్యము

లండను ఏప్రిల్ 24.—సెయింట్ ఈలోయియెద్ద సమరమున కందకములకై పోరాటము జరిగిరి. ఇందున కెనడాజేత సైన్యము మిగుల శౌర్యముతో పోరాడిరి. జర్మనీవారి కంకకముల బట్టునిమిత్తము రాయు: పూజలియుగ దిగ్మాగముల ద్రవ్వెను. గమలు 80 నుండి 100 అడుగులవరకు లోతుగనుండి కడుభయంకరముగ నుండెను. ఈగమల రక్షింపవలసినదని కెనడా సైన్యము కు త్రవ వయ్యెను. వీరివై శత్రువులు తీవ్రముగ అగ్ని గోళముల వికరముండిరి. రెండుగంటలకాలము ఒక గంట ప్రదేశమున రెండు వందల బాంబులు పడినవి చెప్పిన శత్రుత్వీకర చర్యలకులకు గోచరింపలేదు. ఇట్లు అగ్ని గోళములు పడుచుండిన లెక్క

నేనుక కెనడా సైన్యము పట్టించు కట్టుకు మున్నగు తమ కార్యముల యం ద్రవములై చరి: చిరి. కన్నమునండి కొందరు సైన్యము ప్రాణహానియొ జన్మనీ నేనల నెవరించిరి. ఎడతెగని పోరాటము జరిగినది. తుదిసారి జర్మనీ యులు ముట్టిన సమయ ఆంగ్ల సైన్యము వారల నున్నానించిరి. కాని కొందరు శత్రు సైన్యము తప్పించుకొనిపోయి ఎట్టెట్లో గని ప్రదేశము బట్టుకొనిరి. కెనడా సైన్యోద్యోగి కీ సమాచారము తెలియగనే నాకలు వెంటనే ఆ స్థలమునకు వడివడి పోయెను. ఈతడు రెండుసార్లు జర్మనుల మంగుగులముల బడిరి. రెండుసార్లును కాపాడబడి పోరాటమును సైన్యముల నాయత్తము చేసెను.

మూర్ఖములై ప్రతి ముట్టములు.

పేరిగు, ఏప్రిల్ 25.—మూర్ఖమునది పశ్చిమ భాగమున వరాను సేవకు జర్మనీయుల నోడించిరి. శత్రువులు వరాను వారి నూతన స్థానములను (మూర్ఖములై ముందునది) రెండు సార్లు ముట్టించిరి గాని పరియోజనము సంపాదించు తుదని మండెను. ద్రావకములకు విశేషముగా నుపయోగించును జర్మనీయులు ఫ్రెంచి సేవల దలపడిరి. ఫ్రెంచి సేవలు వారివై ఫిరంగులు మున్నగువాటిని గాల్చి తరిమి తీసిరి. ప్రాముఖ్యముగ నవ్వులులెండి, జర్మనీయులు తమ కంకక పంక్తులకు బోయిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు యుద్ధము.

కటియజ్యుడయ్యెద్ద శత్రువుల ఆపజరుము. లండను ఏప్రిల్ 24.—ఎల్ కంటారాకు తూర్పుక నున్న కటియజ్యుడయ్యెద్ద 23 తేదీ యుద్ధము జరిగినది. 200 కుండి 500 వరకు సైన్యముల శత్రుకులములు ముట్టించెను. కరిసరమున చేరుచున్నవని వైమొములవ్వగా తెలియజచ్చినది. విరువందల సంఖ్యగల శత్రు సైన్యము ముట్టించెద్దకుండు ముస్సామునవై ఉదయము రిక్త గంటల గనినది. మేమూ సైన్యము నోడించితిమి. ఇంతలో ముస సమానుసేవలు రాగా శత్రువులు పారి పోయిరి. వారిలో 40 మందిని చంపితిమి. ముప్పది మందినై గమలము బందీల నొనర్చితిమి. విమోచముల సమానును ఆస్ట్రేలియాను సైన్యము శత్రు సైన్యముల వెంట దరించిరి. బాంబులు మున్నగు వాటిచే శత్రువుల కపారముగ నవ్వులు ప్రాప్తినినది. దుర్బుడయ్యెద్ద పొటు శత్రు సైన్యములు కటియ గ్రామమునకు ముట్టించినవి. ఈ గ్రామమును గాయపడిన మామండు చాలస్వల్పముగ నుండెను. ఈ దండు శత్రువులతో తీవ్రముగ పోరాడిన యనంతరమున వెనుకకు బోయిరి ఈజిప్టునుండి అధికారులు సమాచార మందిరి.

చరికొన్ని వివరములు.

లండను, ఏప్రిల్ 24.—ప్రధమము: చరికొనిన దాని కంటె కటియజ్యుని పోరాటము మిగుల తీవ్రముగ నుండెను. రాయలు స్కాట్సు కంటె (పటాలము) దుర్బుడయ్యెద్ద ప్రార్థనానా సములతో రక్షించుచుండెను.

శత్రు సైన్యము చాల మంది నశించిరి. మేము వెక్కండ్ర బంధీల నొనర్చితిమి. విశేషముగ ఆ మాధ సామగ్రిని విడిచి శత్రు సేవలు పారిపోయినవి. శత్రువులను వెంట దరుముచుండిన ఆస్ట్రేలియాను పటాలము చరికొనర కైదీలుగ బట్టుకొనెను. ఒక అశ్వకదళము శోభాము శత్రువులతో పోరాడిరి. విమోచములు రి కటియా యుద్ధమును తురుమ్మలశిరమును ముట్టించి దాని ధ్వంస మొనరించి తురుమ్మలశిరకును నవ్వులు కలుగజేసినవి.

కటియ జిల్లానుండి శత్రువులు వెనుకకు బోవుచున్నట్లు గాన నచ్చుచున్నదని యుద్ధ కార్యాలయమునకు పరికటించిరి.

మొసపాటెమియా

సెనెయిట్టుస్థానమునై ఫిరంగులు కాల్చబడుట.

లండను ఏప్రిల్ 24.—సెనెయిట్టుస్థానమునై 23 తేదీ దినమంతయు ఫిరంగులు కాల్చబడినవి.

హోలంగు

హోలొనుస్థి నురు మునుగుట.

లండను ఏప్రిల్ 25.—జర్మనీయుల జలాంకగములు రెండు బెర్కెలవ్వగా అంతస్థిమరులై ఫిరంగులగాల్చి ముంచి తీసిరి. నావికలొక ఆంగ్లనాక గాపాడబడిరి.

THE GREAT WAR.

Enemy Cruisers on the East Coast.

CHASED AND DRIVEN HOMEWARDS.

The Anzac Day: in Commemoration of Gallipoli Landing.

FIGHTING IN EGYPT: ENEMY DRIVEN AND HARRASSED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE ANZAC DAY CELEBRATION.

Anniversary of Gallipoli Landing.

T.M. The King and Queen Receive Personal Ovations.

LONDON, April 25.

In glorious sunshine to-day two thousand Australians and New Zealanders marched through London to Westminster Abbey, to commemorate the Anzac Day and unparalleled heroism of Gallipoli and also to pay tribute to the memory of gallant dead. Scenes of wonderful enthusiasm occurred. T. M. King and Queen received the immense ovation outside the Abbey where some four thousand attended the Anzac Commemoration Service. Many of the congregation were wounded officers and men representing the whole Empire. The service which was simple and impressive began with the national anthem and included the singing of Kipling's Recessional.

The Anzac Day was also generally observed in Australasia by memorial services and patriotic meetings and all sport was postponed.

Asquith Conferring on Serious Matters.

Asquith instead of attending the Anzac Service conferred with his colleagues including Birrell.

King's Message to Australia and New Zealand.

LONDON, April 25.

On the occasion of the anniversary of the landing at Gallipoli, King George has sent a message to the Governor-General of Australia and the Governor of New Zealand: "Tell my people in Australia and New Zealand, to-day I join them in solemn tribute to the heroes of Gallipoli. They gave their lives in the supreme cause in gallant comradeship with the rest of my soldiers and sailors, who fought and died with them. Their valour and fortitude have shed fresh lustre on the British arms. May those who mourn their loss find comfort in the conviction that they did not die in vain, but that their sacrifice has drawn our people more closely together and adds strength and glory to the Empire."

Enemy Battle Cruiser off Lowestoft, Driven Away At Once.

LONDON, April 25.

Admiralty announces that, at half past four this morning, the German battle-cruiser squadron accompanied by light-cruisers and destroyers appeared off Lowestoft. The local naval forces engaged it. In about twenty minutes it returned to Germany chased by our light-cruisers and destroyers. On shore two men, one woman and child were killed. Material damage seems insignificant and as far as is known at present, two British light-cruisers and a destroyer were hit, but none were sunk.

Shells on the East Coast.

LONDON, April 25.

Prior to the Admiralty announcement this afternoon, the evening news stated that a terrific firing occurred off the East coast of England at four this morning and continued until half past five. Shells could be plainly seen falling into the Sea.

LATER.

The War Office announces that last night's air raid was carried out over the coasts of Norfolk and Suffolk by four or five zeppelins of which only two seriously attempted to penetrate inland.

Seventy bombs were dropped and one man was seriously wounded. No further details as to casualties are yet available.

Enemy Imposter Vessel Sunk.

Old Traitor Sir Roger Seized on Board.

LONDON, April 25.

Admiralty announces that an attempt was made to land arms and ammunition in Ireland by a vessel under the guise of a neutral merchantman, but in reality a German auxiliary cruiser in conjunction with a German submarine. The auxiliary cruiser was sunk and a number of persons captured on board including Sir Roger Casement who has been conducting an Anti-British campaign in Germany and elsewhere since the beginning of war.

Sir Roger in Military Custody.

Sir Roger Casement was brought to London on Sunday and is now detained in military custody. It is understood that evidence regarding his proceedings in Germany since the outbreak of war will be produced at his trial.

The House of Commons, A Record Gathering.

LONDON, April 25.

There were huge crowds in the vicinity of the House of Commons where a record gathering attended this after-

noon. The Speaker though indisposed returned from Bath to preside. There were only a few questions to which little attention was paid except to the statement regarding Ireland.

A Secret Session.

Sir Henry Dalzell suggested that the members should be allowed to debate in secret session. Asquith promised to consider the point. He announced that the speaker would be responsible for issuing the report of proceedings.

Further, the members pressed for facilities for debate. The premier merely answered, "we shall see." The Speaker pointed out that the recent orders in council and every topic could be discussed on a motion for adjournment.

Sir Casement's Case.

After that, Billing asked Asquith for an assurance that Sir Casement would be shot forthwith. (cheers and laughter). Asquith said he did not think that such a question should be put.

House Cleared of Strangers.

After other questions, Asquith rose and addressed the Speaker saying, "I beg to call your attention to the fact that strangers are present." Immediately the Speaker rose and put a question. Those in favour of strangers withdrawing, there were loud cries of "Aye" and scattered "noes". The latter however did not press for a division and the Speaker then had the House instantly cleared.

The Secret Session.

The Official Report Published.

LONDON, April 25.

Parliament which has been sitting in secret session has issued the Official Report of proceedings which it says were devoted to a statement by Asquith explaining the expansion of army from the outset of war describing the total military efforts of the Empire including contributions of Dominions and India and reviewing the enquiries conducted by the Government into the recruiting problem, including the demands of Labour and providing for the needs of Navy, mercantile marine ports, munitions, and other essential national services. Asquith also dealt with the bearing of finances upon the question of recruiting and particularly with the financial assistance rendered to our Allies.

Crater Contest at St. Eloi.

Canadians' Splendid Gallantry.

LONDON, April 25.

The Canadian share, in the recent crater contest at St. Eloi, was splendid. The craters were caused by the mines, by which the Royal Fusiliers captured the German trenches. They are fifty to hundred feet deep, often with precipitous sides. The Canadians were ordered to hold the craters and were subjected day and night to incessant shelling, the nature of which is exemplified by the fact that two hundred trench mortar bombs fell into one crater in two hours. Nevertheless, the Canadians worked most calmly constructing parapets, while bombing parties crawled through holes and attacked the Germans. Constant affrays took place. The Germans cannonade was outlasted by the British in the proportion of three to two in shells. When the German crowning attack was made on the main crater, the assailants were mowed down by the British artillery, but the remnant got through and captured the crater after a desperate fight. The Canadian's brigadier heard the news and hurried up. He was twice buried by German fire but was dug out, and organised the battle for the recovery.

THE GERMAN BLOCKADE.

Dutch Steamer Sunk.

Crew Saved by a British Vessel.

LONDON, April 25.

The Dutch steamer Berkelstroom has been sunk in the North Sea by the gunfire of two German submarines. The crew was saved by a British vessel.

British steamers Parisiana and Ross have also been sunk. Eleven of those on board the Ross have been picked up.

France.

Russian Troops' Safe Arrival, Powerlessness of German Submarines.

ALLAHABAD April 26.

LONDON, April 25th.—The EL Liberal hails the arrival of the Russians in France as evidence that the British fleet is the greatest force in the war. Thanks to it, the British soldiers are in France and the Anglo-French force that Salonika. The exploits of German submarines appear a child's play when their powerlessness to prevent gigantic movements of troops overseas is realised.—(Pioneer Cable.)

TELEGRAMS.

Enemy Counter-attacks at Morthomme.

Repulsed with Important Losses.

LONDON, April 25.

PARIS.—French have inflicted heavy defeats on Germans west of the Meuse. This afternoon's communiqué states that the enemy twice attacked our new positions at Morthomme but completely failed. They then launched the final attack supported by a copious use of liquid fire but were swept by our artillery and infantry fire. The Germans were forced to return to their lines with important losses.

LONDON, April 25.

There was intense artillery activity at Avocourt but the Germans were defeated in attempting to carry the advanced posts. There was a fairly lively bombardment of our first and second lines east of the Meuse. We dispersed strong enemy reconnaissance in Lorraine. A German aeroplane dropped bombs on Dunkirk. A woman was killed and two men were wounded. Damage done was insignificant.

Germany.

Germany's Desperate Hopes for Peace.

Evident in Every Letter.

LONDON, April 26.

A correspondent at the British Headquarters says that one guess is as good as another on the question whether the spasmodic attacks on our front prelude a great battle. However hard her blow, Germany could only count her dead after the fighting and reckon the dwindling total of her last reserves. It seems a false policy, but the cry of the German people may force it upon the readers. This cry is no illusion. Every letter falling into our hands contains a note of agency and desperate hopes for peace. (Pioneer Cable).

United States.

Germany & U. S. A.

Germany's Promise of "Concessions."

Americans Unaffected.

LONDON, April 25.

WASHINGTON.—Despatches from the ambassador in Berlin are said to indicate that Germany is ready to make certain concessions to the American demands but that she is confronted with the difficulty of finding the way of satisfying United States without arousing the German public. These assurances have little effect on the American Officials who are already familiar with German "Concessions."

EGYPT.

Fighting in Egypt.

ATTACK ON DUEIDAR.

Enemy Repulsed and Harassed with Heavy Losses.

LONDON, April 25.

An official message from Egypt reports fighting in the Katia district, east of El Kantara on 23rd instant. An aerial reconnaissance indicated that hostile parties of strength from 200 to 500 were assembling in the neighbourhood of Dueidar. Five hundred enemy delivered a strong attack on our post at Dueidar at five in the morning but were beaten off and after arrival of reinforcements, the enemy withdrew leaving thirty prisoners and forty killed. Australians acting in concert with the aeroplanes harassed enemy's retreat and the enemy suffered very heavily from fire of troops, bombs, machine guns and aeroplanes. Katia village was held by a small force of Yeomanry and was attacked simultaneously with Dueidar by three thousand enemy. Yeomanry withdrew after severe engagement.

More Details.

LONDON, April 25.

The War Office announces that fighting at Katia was more severe than was at first believed and the defence of Dueidar was gallantly maintained by one company of Royal Scots.

The enemy left seventy dead, numbers of prisoners, and much war material. The Australian pursuing column took further prisoners. One mounted brigade engaged the enemy all day eight aeroplanes on April 24th attacked and completely destroyed Turkish camp at Katia and inflicted severe losses.

Enemy Withdrawing.

It appears that the enemy is withdrawing from Katia district.

China.

The New Cabinet.

Some More Members Announced.

LONDON, April 25.

PEKING.—Tuanchijui has formed a new Cabinet which includes the following members in addition to those already announced (see April 24th) Education Changknokan; Commerce Chingpanping; Justice Changtsunghsiang; Sunpacchi, not Chanchui, becomes the Minister of Finance and Wangshihchen becomes the Chief of the General Staff and Chuanyunkuen becomes the Auditor General.

A NATIVE REBELLION.

The Rebels Routed.

LONDON, April 25.

SHANGHAI.—A sharp fighting occurred on April 23rd near Wusieh. The Government troops attacked Kiangyin forts which recently declared their independence. The Government troops routed the rebels but the forts were not taken.

TELEGRAMS.

Mesopotamia.

Steady Stand at Sannaiyat.

LONDON, April 25.

It is officially announced from Mesopotamia that bombardment of the Sannaiyat position was maintained throughout the day of 23rd inst.

LONDON, April 25.

The French Press is discussing the possibility of the assassination of Field Marshal Von Der Goltz.

The "Temps" points out that the period of his real success was 20 years ago. Turkey since then has gone from disaster to disaster and the attempt to recover her lost prestige in the present war resulted only in the defeat of Erzerum and Trebizond. Death of Von Der Goltz is to be regarded as the inevitable result. ("Civil and Military Gazette.")

The Socialists annual Conference voted in favour of a meeting secretly, whereupon thirty delegates headed by Mr. Syndman seceded and are now holding a separate open conference. They declared in favour of supporting the Allies policy in the war and issued a manifesto protesting against the majority's secret anti-nationalism. The population of Bucharest is suffering from dearth of food. The King has given a lakh sterling.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 25.

The following telegram dated yesterday has been received by the H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French report the repulse, with heavy loss to the enemy, of three attacks on Northomme and violent bombardment of Hill 304. The French made successful raids on Avocourt Wood.

The British report the recapture of the trench near Ypres lost on Wednesday. The British line is completely re-established. Mining and artillery activity also are reported.

The Russians report enemy bombardment of the bridgehead at Uskall and minor actions in other parts.

The Italians report fierce hand-to-hand fighting in Carso, near Saliz, but no change in the position.

Weather

SIMLA April 26.

A few light showers have occurred along the northwest frontier but elsewhere weather has been dry.

FORECAST:—No great change.

EARTHQUAKE REPORT:—An earthquake shock of moderate intensity from somewhere near Peru was recorded on Simla Seismograph at 8-15 hours to-day.

Bengal.

Port Commissioner's Budget.
Government Note.

CALCUTTA, April 25.

In a resolution, sanctioning the Calcutta Port Commissioners budget for 1916-17 the Government of Bengal write. For the year 1916-17 the Port Commissioners have restricted under orders from the Government of India their capital programme to what is absolutely unavoidable, viz., to the following works in connection with the docks extension scheme:—(a) Garden Reach berths. (b) A new railway junction yard, such reclamation as is incidental to the removal and utimation of silt drained from the docks and Boat Canal. (c) A four-storied warehouse at the docks. The total capital outlay will amount to Rs. 70, 56, 100 which will be met partly from the credit balance of Rs. 53 lakhs on capital account and partly from funds from the Bank of Bengal. The revenue for the year 1916-17 (including the receipts from special war-surtax) has been estimated at Rs. 136,55,450 as against Rs. 164,61,137 estimated for 1915-16. The earnings, the Commissioners anticipate, will be adversely affected by decrease in the export of coal and the import of Burma, rice, but those decreases will to some extent be counterbalanced by the improvement in the exports of baled jute, seeds, pulses and managanes. The present financial position of the Commissioners does not permit of any modification in the war-surtax, the continuance of which the Bengal Chamber of Commerce admit, to be necessary under the present conditions.

Excluding interest and sinking fund charges on the ordinary expenditure of the trust has been estimated at Rs. 82,16,2308 as compared with Rs. 89,525,49 estimated for 1915-16. The expenditure under the heads, establishment, maintenance and repairs and labour has been curtailed to a greatest extent, compatible with the efficient working of the trust. The charges under interest and sinking fund will amount to Rs. 6,819,540. The Commissioners have included Rs. 1½ lakhs to meet the interest charges which may be payable on their borrowings for 1916-17 the terms of which remain to be settled. The Howrah bridge budget as approved by the Government shows receipts estimated at Rs. 1,85,338 against Rs. 1,92,750 estimated for 1915-16. The income is mainly derived from a terminal fee of 2 pies per maund on certain goods traffic of the East Indian Railway. The revenue from this source will be affected owing to less taxable traffic being expected during the year. The total ordinary expenditure is estimated at Rs. 2,51,496 against Rs. 2,49,220 in the preceding year. The estimated receipts will fall short of the estimated expenditure by Rs. 60,158 which is to be met from the bridge reserve fund. The Port Commissioner of Calcutta has

TELEGRAMS.

also provided for the extraordinary expenditure of Rs. 1,96, 846 on extensive renewals to the bridge and of Rs. 36,000 on the repairs to be ferry landing stage at Howrah, both as charge upon the reserve fund. These extensive repairs and renewals are in the opinion of the Government urgently necessary to secure safety of the existing bridge until such time as the new bridge may be constructed. Utilization of large portion of the reserve fund has led to the examination of the financial position of the Howrah Bridge and as a result of this examination the Governor-in-Council has decided to appoint a Committee to consider the whole question. A separate resolution is being issued on the subject of this Committee.

United Provinces.

Imperial Legislative Council.

U. P. Members Elected.

LUCKNOW, April 25.

The new U. P. Legislative Council met at Lucknow yesterday, when the members made oath or affirmation of allegiance to the Crown. Pundit Madan Mohan Malaviya and Dr. Tej Bahadur Sapru were elected to the Imperial Council by the non-official members.

Promise of Communal Representation.

Mahomedan Gratitude.

CAWNPORE, April 25.

At a meeting of the Mahomedan of Cawnpore a resolution was passed recording thanks to the Government of Sir James Meston for the separate Municipal electorates compromise which would remove the friction and clear the way for the advancement of the nation and the country. The services of the Hindu members of the Council in supporting the compromise were warmly acknowledged.

Bombay.

The Improvement Trust

& The Parel Road Extension.

Mr. Dinshaw Wacha's Amendment.

BOMBAY, April 26.

At a meeting of the Bombay Improvement Trust on Tuesday the Board considered the Government resolution sanctioning the Parel Road widening schemes. The Chairman Mr. Orr, moved that the resolution be recorded and steps taken to give effect to it. Mr. Dinshaw Wacha moved as an amendment (1) that the resolution be recorded (2) that having regard to the fact that scores of insanitary areas in the town which had been known to be hotbeds of disease and death, still remain woefully neglected and even unimproved during the seventeen years that the City Improvement Trust had been in existence, it is incumbent on the Board to take them on hand in the best sanitary interests of the city that the scheme just sanctioned by the Government be suspended till such a reasonable time that the insanitary areas had been considerably improved. In support of the amendment Mr. Wacha remarked that he was not satisfied with the resolution which contained misleading statements. The corporation had exposed the fallacy of the official view from time to time never committed themselves to the scheme. No public body except the Chamber of Commerce and the Port Trust had agreed to it. The resolution was in defence of the weighty objections raised by the corporation. The Government had ignored the real issue and defeated the very object of legislators. The corporation was strongly of opinion that widening of roads should for the present be suspended, and sanitary schemes should be first taken in hand. The Government resolution only echoed the view of Chairman of the Trust. It flouted the public opinion the carrying out of the scheme being possible on account of the official majority on the board. If there was majority of Municipal representatives on the Board the scheme would never have been sanctioned. The amendment was put to vote and lost, the original resolution being agreed to.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 25.

The share market was featureless with limited business and very little of new business. Central closed weak at Rs. 2,255 and Colaba land and Mill shares at Rs. 1,335. Standards declined to Rs. 1,147½ Swadeshis to Rs. 1,700. Fazulbhoy to Rs. 461½ and Madhowsjis to Rs. 1,430. Indore Malwas closed at Rs. 278½ and Indian bleaching at Rs. 156¼. Currimbhoy declined to Rs. 251¼ and Crescents to Rs. 117¼. Davids are quiet at Rs. 485. In Bank shares the Bank of Bombay are neglected at Rs. 1,510 and the Bank of India at Rs. 64½. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are steady at Rs. 880. Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 145½ and deferred at Rs. 607½. Tramways are at Rs. 242½ 3½ per cent. Government paper is steady at Rs. 82 and small pieces at Rs. 82-8.

Sind.

The Political Position of Sind.

Protest Against "One-Man Rule."

KARACHI, April 25.

The most notable feature of the proceeding at the Sind Provincial Conference was the dissatisfaction expressed with the political position of the province of Sind under what was called "One-man rule," reference being made to the administrative powers vested in the Commissioner in Sind. The Hon'ble Mr. Harchand Rai proposed that "this Conference is strongly of opinion that, as the government of a Governor-in-Council is more desirable than the Government of a single individual, and as the reasons on account of which, by Act 5 of 1868, the power of a Governor-in-Council were delegated to the Commissioner-in-Sind have disappeared and are non-existent, the Act 5 of 1868 should be repealed and the government of Sind carried on as in the rest of the Bombay Presidency." The Hon'ble Mr. Harchand Rai said:—The Bombay Presidency is divided into four parts, viz, the Southern Division, the Central Division, the Northern Division and Sind. The first three parts had Commissioners, but they were not invested with the powers

of a Governor-in-Council. It is only in Sind that the Commissioner enjoys such powers. The reasons given by Government were that Sind was very distant from Bombay. The "Sind Gazetteer" has it that Sind was an uncivilised, unimproved place, difficult to get at and difficult to get away from. Gentlemen, these conditions do not hold good now. Railway communication has brought Sind considerably nearer to Bombay, and with a direct line from Badin we would be nearer still. In spite of this, the Act continues in force, entailing great hardship on us. Moreover, Dharwar, Belgaum and Ratnagiri are more distant than Sind. These places are being governed directly by the Bombay Government, and it is difficult to understand why it should be otherwise with Sind. Karachi has risen considerably in importance, so much so that some thought it fit to be made the metropolis of India; and yet, that this important place should be under the control of a single individual is something hard to understand. It will be better if we are separated from Bombay than remain as we are, and joined to the Punjab, as the President said in his speech.

Mr. Gopaldas Jhamatmal, in seconding Mr. Harchand Rai said:—By the preamble of Act 5 of 1868 it is provided that the Commissioner should be invested with only some powers of the Governor-in-Council, but in effect the Commissioner has been given virtually all the powers e.g., under the Bombay Municipal Act, under the Civil and Criminal Procedure Codes, and also under the Defence of India Act. As a result, the destinies of Sind are placed under the control of one single individual, unhelpt by any Council. If remaining with Bombay was possible only on these terms, then I, for one, would prefer to have Sind joined to the Punjab.

Anglo-Indian Recruiting.
Successful Meeting at Karachi.

KARACHI, April 25.

The recruiting meeting organised by the Sind Branch of the Anglo-Indian Empire League, which was held last night at the Frere Hall, Karachi, was a highly successful and enthusiastic gathering. When the call was made for recruits to come forward 28 young men responded amidst loud cheers, and when the ladies were asked to receive post cards to be filled in with the names of recruits whom they guaranteed to secure, the response was equally ready and the cheering equally hearty. The chair was taken by the Hon'ble Mr. M. de P. Webb, C.I.E., who was supported on the platform by Mr. H. A. H. Payne, President of the Bombay branch of the Anglo-Indian Empire League, who was the chief speaker. Major-General Shaw, Commanding the Karachi Brigade, congratulated the new recruits on their fine patriotic spirit, and the Anglo-Indian community of Karachi on producing such fine young fellows. The General said that there were indications that the number of recruits asked for would be greatly exceeded by the number offering themselves, and he should not be surprised if the material available should be found to be enough for several regiments. If that should turn out to be so, he himself would be very proud to command a division of such men if allowed to do so.—(Loud cheers.)

South India.

Young Women's Christian Association.
A Social Fete.

COONOR, April 26.

Her Excellency Lady Pentland last evening at the Coonor Club opened the Young Womens Christian Association fete which was attended by a large gathering. The Aruvankadu stall was run by Mrs. Baldry, Mrs. Price, Mrs. Kirby and Miss Beard it had a choice collection of homemade sweets, chutnies, flowers and also sweets from D' Angelis and Sons. Close to this Mrs. Farrell and Misses Cladys and Easter Eagan ran a fancy needle stall. On the eastern verandah, a large portion was taken up by Lady Nicholson and stal which had a good display of Trichur work, baskets Amalapuram crotchet laces. Mrs. Hayes, Mrs. Bullmore, Mrs. Maiden and Miss Goodbear had a toy stall with a splendid collection of dolls etc. and a lucky dip while the confectionary stall was under the supervision of Mrs. J. Gray, Miss Dowden and Miss Violet Dashe. In one of the side rooms Mrs. Browning and Misses I and K. Thompson had the West Coast stall which exhibited a variety of useful articles including the fan, soaps and tinned sardines from the West Coast. The art stall contained a magnificent collection of paintings and books and also fancy blotters and was under the control of Miss Waugh and Mrs. Home. At the roller rink there was a restaurant under the management of Mrs. Groves assisted by ten young ladies all dressed in white who acted as waitresses. Miss Hull did a roaring business inselling buttonholes. Lady Pentland was accompanied by Captain Gilpin and Miss Low. At the entrance of the Club Lady Nicholson, Miss Waugh and Rev. C. E. Sell received Her Excellency while Master Peter Edginton presented her with a bouquet. The Rev. C. E. Sell Chaplain in a short speech sketched out the objects of the fete remarking that it was in aid of the holiday home of the Young Women's Christian Association which was recently opened here and which required a thousand rupees to meet the different expenditures. There were twentyfour applicants to the home. Eight were given favourably while the rest for want of accommodation had to be disappointed. Even among those eight inmates some of them were obliged to be accommodated in tents. Lady Pentland expressed her cordial good wishes to the fete and patronized all the stalls. Remnants of articles of restaurant were auctioned while Colonel C. Ainslie R. E. acted as Auctioneer. The fete was wound up by a Concert, at which several artists took part.

The Mysore Legislative Council.
Separation of Judicial and Executive.

BANGALORE, April 26.

At the next meeting of the Mysore Legislative Council which takes place on Friday Mr. Narasinga Rao will interpellate whether the Government will appoint a Committee of experienced Officials and non-officials to formulate a scheme for the complete separation of judicial from executive functions. Mr. Ramsay Chetty another member will ask whether the Government will take steps as in British India to ascertain by enquiry what committees are backward in the State. In addition to these there are nearly twenty interpellations on matters of local interest.

II

[illegible]

సంఘ సంస్కరణ సభ

వాక్యతాపము-కార్యసూత్ర

(మా స్వకీయ విశేష నిబంధన)

గుడివాడ ఏ.ఎం. 28:—అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిన గాదెరాఘరావు అత్యున్నత రాయలు తప్పిపోయి రాజాల సందర్శన అయ్యిపోయి కాశీశ్వరరావు అత్యున్నత పారిస్థాన మాన నెన్నుకొనబడినది. మీ ఆధ్వర్యమున ఎన్నుకొనబడిన బహుసామగ్ధ్యముతో దమప్రసంగమున జేసిరి. సంఘసంస్కరణసభాధ్యక్షుల ప్రసంగముల ననుసరించి యిది యున్నది.

ఈసభల నిర్వహణమునకు జనబుధార యయినవారు ప్రతినిధులకు భోజనముపాపములు చేయటంబో పుచ్చుకొనిన సభ్యుల శ్రద్ధతో నూరవంతు సభలలో నుపసన్నిపదమనైనవారిని ముందుగా నిర్ణయించుటలో బుచ్చుకొనినవచ్చుచో బహుభాగుగా నుండెడిది. రాజకీయసభ మొదలు నన్ను జాతుధ్యక్షుల సభలకును తిర్యగములను ఎవరో ఆధ్వర్యమున వ్రాయుట మీద మాటలాడవలసినది. ఆయన నిమిషములయందు ముందుగా జెప్పుక ఎవరేమేల విలువలు వారుచెప్పుట రాజసభలు తిట్టించుచున్నది. 18వ శతాబ్దమున గురించి ఉత్పాదించవలసినది ఒట్టాభి సీతారామయ్యగారి పితామహ "సేన రామరా" అని నిరాకరించెడి. అంతకుపై సీతారామయ్యగారు చెప్పవలసిన జనబు యంతకుపై నామ: కన్నడలేదు. పితృతాద్యానామము గురించి ప్రసంగింపవలసిన దని ఇంకొకరి నడుగగా నామక ఈ విషయమును గురించి నాకేమియు తెలియదని చెప్పి కూచుండెను. "నీనా నీవా అని బ్రతిమాలుట, ఎవరో వేరక నెక్కి ఏమో మాటలాడుట తిట్టించుచున్నది. రానభ శెన్నులవారు అధ్యక్షులలో పాటు, ఉపన్యాసకలను సయితము తిప్పుక దయచేయవలసిన దని అహ్వనించి యిది చెప్పవలసిన సంగతులను గురించి వారిముదియు అయిన ముందుగా దెలియ జెప్పట యుక్తము.

ఎన్న సంఘ సంస్కరణ సభలో కద్దు బాలికలు ప్రభుత్వమున తాము సంఘ గురవారములను గురించి వ్రాసిన వ్యాసమును చదువవలసినది. ఆ కదియెడల బాలికలు సంఘ దురాచారములను ఖండించుచు గొప్ప లోకానభవముచే వెలివిచ్చి "కాగితపు కత్తెవ్వరి" ప్రశంసనీయు మని అనుకొనుచుండగా ఓ గభీయలులా" అని ఒక పిల్ల చదివెను. పుటమున ప్రభుత్వముగా నొక్క అనిమేషములతో మాటలు సంభాషించు గలవో తరువాత నా పిల్లలను దీనికొనివచ్చి మేముగాని ఉపన్యాసములు మహాశాసన సభ జుడెంబడివవలయు, ఆ నాటకమునకు బోవు మార్గమున ఈ నాటకముల కొంచెము ప్రదర్శించుచు పోవుచున్నా మనియు జెప్పి పిల్లలను దోడ్కొనిపోయెను.

తిరువార 1½ గంటలవిషయముగా నుపన్యాసముల సారరహితములై గభ్యుల కాయాసమును గలిగించుచుండెను. ఆ సందర్భమున కృష్ణాపరికాగిషతులు యిట్లుండి కృష్ణారావు గారు దృష్టిదోషమునుగురించి ముచ్చటించుటయు వేదిక కంటి నెక్కి సభామంటపమున నిక్షిప్తమై పులుల కొలిపిరి. 25 సంవత్సరములనుండి సభలనుజేయుచు, ఇతిరరాష్ట్రములలో 15 దృష్టిదోషమును ఇప్పటికిని వదలజాలమే ఇది యంతయు జటిల పాశు అని గభ్యుల మాటలు నిష్కరమున ననియు, ఆయనకీర్తి కృష్ణాతీరవాసుల యందరాదనము, ఆ తదికలు పీకినీ రాత్రికి భోజనమునుమన దృష్టిదోషమున నెడమజుడిచి కళంకమును తొలగించుకొన వలసినదనియు జెప్పి, కృష్ణారావు గారు గవసన్నిధికి 20 నిమిషములను నూపడినను సవరణకర నిశ్చయముగా 500 మంది సభ్యులు వినుచుండిరి. మాటలమునుట, వాక్యమునమున వాక్యము విడుదలచర దొడ్డున వచ్చుచున్నప్పుడు తుపాకిముడుగునకి నిష్పందించు బడుచున్నదో అయిట్లుతో చెల్లె. "రండి, రండి, ఎన్ని భోజనములనుకర రండి" అని కృష్ణారావు గారు నవ్వును గుడివాడ తాలూకా తహశీలుదారుగారు రాజు కృష్ణులరాజుగారు, వర్తమానేని మల్లిఖార్జునుడుగారు మేము భుజించెదమని నిలబడి వ్యావయముదా జేయువేది యున్నామనితో నిలబడిరి. తన వార అధ్యక్షులు కామేశ్వర రావుగారు ముజ్జి వివిధరకములవారికి జేసినగా దృష్టి దోషములకు ప్రావృణులచే నడ్డించవలసిన చూచునది.

తరువాత కో॥ పుష్పయ్య గారు కొంతకది ముచ్చటించిరి. ఒక జల్లెటాడు ప్రావృణులు గుడిపాటి వేంకట చలపతిగారు, అయ్యో, బాబూ, కొంపలుమునిగి పోవెనీ. ఈ

తిర్యగమున తేమిటి. అప్పుడే కొందరు ప్రావృణులు భయపడి పాతాళమునారు. అవర్తమనేని మల్లిఖార్జునుడుగారి భార్య, కలితత, తెల్లెడు కుంకుమబొట్టును వెట్టుకొని నర్తా శ్రమధర్మమును నిర్వహించుసాధ్య. ఈ పాడుకూడు తిరి ఇంటికి ఈయన పోయినచో ఎంత విషాదమునొందునో గ్రహించుడు. బాబూ, ఈవిచ్చుకద్దు నాయనా కృష్ణజిల్లాసభయనీవెట్టి మా బ్రాహ్మణీకమున బోగొట్టి దలచుకొనినారా, ఇండుక నీ నా నా మ్యా వోవిని చి న చి అని యిది ఖిం చిరి. చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహుడుగారు పూర్వము కూర్తలు వంట వాంట్రిగా బ్రాహ్మణుల యందరియు ఇది నిజముకాదని సాహసించి చెప్పవల మొదలుగాను ఏసందితుడయిననువచ్చి నాయకుల నిలబడవలసినదయన ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. సభ్యులందరికి ఒకటి రెండు ప్రతికూలాపన్యాసములవలన చల్లబడిన ఉద్రేకమును తిరిగి భగభగమని కృష్ణాల్లులుట చేసిరి. గుడివాడ ప్రిడరుగారు పాండ్రంగి అనందరావుగారికి ఈ యుపన్యాసములు గలిగించిరి అందోళనము యింతింతగా. ఈయన "పద్ధతియోగి" యనుటచే ఆ అందోళనమునకు సరియయిన కారణముండి తిరిగి. "అయ్యో మా గుడివాడలో కొరివి కెట్టువచ్చినారా కేడినండి మీలో" అని మిగిలినవారి పోయినతన వార మా బాబు కేడికములను మీరు తిప్పుచెప్పెదరా. ఈ క్షణవారములయందు పాశుగానే యున్నది. పాశు అనభ్యముగాన మిగిలినవారు పోయిగా యిండ్లలోపయి ఎవరి ఇంట్లో వారు తిరి నిలబడితిరేని మీకీకమునుమన కట్టిన వెనభూతము తెల్లవాడకన్నటికి కదిలిపోగలదు" అను మాటలే వారి యుపన్యాససారాంశమని చెప్పుకొచ్చెను.

అధ్యక్షులు కాశీశ్వరరావుగారు యుక్తియుక్తముగా అనందరావుగారికిచెప్పి ఈదేశము ఈ ప్రాంతముధాభిప్రాయముల నెట్లు వినిపించుచున్నదియు విశదీకరించి.

సభలోనుండి ఎవరికోసము వారు పోయిరి. భోజనము నేర్పాటుచేయువారి వేరయిరి. బందనభక్తులు సభలో నుండి వెడలగానే కట్టుబట్టుట గలవోని భోజనాల కరుదెంచెరి. అప్పటికే అన్ని కులములవాడను వారులు తీరియిండ్ల కుండుటచేర గాబోయిన ఆ నాటకమెరుపులను బ్రాహ్మణులలో నొకటికొని బసట వెడలిపోయెను.

వంటచేయు బ్రాహ్మణులు ఇటువంటిభోజనములను వారు విడిచివేసిచెప్పి చెయ్యి, తిప్పి, గలవో వాడెను వార నూకి వెల్లెడమున దెలిపించెను. తహశీలుదారుగారు ఏ మ య్యా, భోజనము సంగతే చియిన దయ్యా యని కలుపవలగా బ్రాహ్మణులు భోజనముచేసి ఎప్పుడో వెడలిపోయిరి కలువకుంబడెనట. మీ కృత్యక విశేష బనితో చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహుడుగారే తాము సభా సంతకము కలువచెప్పున ఒకటిన్నర గంటలవరకు జేచి యుంటిమనియు, వారికోనాటు అయిదుగురు కామకొనియుండి రనియు, కలువపండుగా ప్రావృణభోజనములయినవని జనబు నచ్చెననియు జెప్పిరి. ఆయన ఆస్వసంతకము కారపాడి అన్నము తినుచుండినను, ఆ కారపాడి అన్నమే అక్కడ తినవలయునని వేదియంటిమనియు, ఈప్రకారము జనుగుట అనవ్యాయజ్ఞముననియు జెప్పిరి. ఈ కార్యమువలన కొంతవర కయినను దృష్టిదోష దౌర్జన్యము తగ్గుననుకొనిన సంస్కరణాభిమానుల యాశలన్నియు భగ్గుచుయిన కర్జనప్రభువు భార తిముల కాశ్యోత్సాహము సోధానాటయబుడ్డి పొంగుతో బాల్విన మాట అనుట నిజమయినది.

నూతనముగా, శాసనసర్పణ సభాసభ్యులుగ నుండుటకు ప్రయత్నించు అల్లారు నివాసులు కాటంకెడ్డి అడినా రాయనగిడ్డిగారు, స్వజను లేకగాని భుజింపవలయునని చెప్పిరి.

చంబాబు ఫిఫ్ థియ్య:—ఈకోర్టును హైకోర్టుగ మార్పు నిధానము నొకవారి నూచించి వార్డింజి ప్రభువు ఇండియాను విడచెను. ఈ విషయమైన తఖయొకటి ఇండియా మంత్రిగారికి పోవుచున్నది. అని ప్రియార్జున ప్రతికప తెలియగచున్నది.

కరాచీ వాక్యము:—కరాచీకా కాశ్రయమునం దుత్తార్య ప్రక్కన 1915 వ సంవత్సరపు బర్సకాలమునందును ఒడలు కొన్ని మెకకడటియి. ప్రస్తుతము ప్రత్యేకముగా దీని విషయమై యెంట్లముచేయు అందవరముగా గలవచ్చుచున్నది. దీనికి నిజయిన కారణములు, ఎంతవరకు ఈ కరకృష్ణము గలగుచున్నదియు స్పష్టముగుటలేదు. రాబోవు వర్ష కాలములో బాగుగా పరిశోధించి నిజోచ్చేమును ఇంజనీరుగారికి వ్రాయబడినది.

కృష్ణామండల మహిళా సభ

[మా స్వకీయ విశేషము వద్దనుండి]

రెండవ దినచర్య.

గుడివాడ ఏ.ఎం. 28:—నేడు తిరుగ, మహిళాసహ సభ బాలికా పాఠశాల భవనమునందు సమావేశమయినది. కొన్ని తిర్యగములు చేయబడిన తదనంతరము అగ్రాసభాధి పురాణ సభను ముగించుచు, నిలువ చెప్పిరి.

యన యాహ్వనసంఘమువారు నిర్ణయించిన వడునాటగు విషయములనుబట్టి మనసోదరములు మారి వారి యభిప్రాయములు తెల్లముగుటలు నుపన్యసించిరి. ఆయావిషయములలో నాయభిప్రాయములను జల్లడించుటయు నావిధాయకకృత్యములలో నొకటిగానినప్పటి ప్రయగా తెలుపుచున్నాను.

(1) ఎందరెన్ని ప్రయత్నములు గావించినను, మన లో నేర్పబారియన్న బాలికావివాహ మారణలో నుండు వరకు కన్యాకుల దురాచారము మూలచ్ఛేదము కానేరదు. విద్యాధికులంద్రోగు కభ్యులు వెలవడినచో వరకులములు మాయమగును. కాబట్టి వదినంతర్గమలకు లోపునమున్న బాలికలకు వివాహము లొనరింపబోవుటకును, ఆడుపిల్లలకు విద్యయిన సశోధచేయక మగపిల్ల విద్యాభివృద్ధి కట్టి ప్రియత్నములను గావించుచున్నారో అట్టి ప్రయత్నములకు చేయటకు పురుషులను బ్రోత్సహపరచుచుయందును వారికి వలయు సాహాయ్యమునరించుటయందును వెనుదీయరాదు.

(2) శిశుహామణ గృహ విశోధ్యము శారీరకాశ్రయము గృహవైద్యము, వేదపాఠశాల వ్యాయామము మొదలగు విషయములను గూర్చిన గ్రంథములు మనభాషయందు దంతికలేవు. అంగ్లేషభాషయందు విశేషముగా గలవు. వాని వాంఛి కరించుట వాంగ్లేషు విద్యాధికులకు సోదర సోదరములుట ప్రోత్సహపరచుటకు వానినే బాలికా పాఠశాలలలో పఠనీయగ్రంథములుగా నేర్పరచుటకు విద్యా కాభాధికారులను కోరవలెను.

(3) శ్రీలకు పుస్తక భాండాగారములను స్థాపించుటకు ప్రతి సమాజమువారును ప్రయత్నించవలెను.

(4) అలంకారాభివా అనాయమునకు కారణమునుటకు చాని నిరుత్సాహపరచుటకు ప్రయత్నింప వలయును.

(5) అన్నిటికన్న నానశ్యక మొక యొకమత్యము. చాని నెలకొట్టుటకు మనసమాజములు స్థాపించబడినవి. సామజికరాం డ్రెందరును స్వార్థ పరత్యమును, స్వలాభమును మాని పాటుబడినచో నైకమత్యము దివసాభ్యుదయ మందగలదు.

(6) అల్పవిద్య అనాయమునకు కారణముగాన శ్రీలకు ఉన్న గవిద్యయే యావశ్యకము. అవిద్య భర్తకు పరిచారిక మొదలు నుంత్రికకు భార్య పరికినయ్యుటకు తగినంతవరకు నేర్పుకొనవలయును. అట్టివిద్యను దేశభాషయందే నేర్పుకొనవలయును. అభిలాషగలవాడు, అంగ్లేషభాషను నేర్విన మంచిదే.

(7) వితింతువులు ముఖ్యముగా దేశసేవకు వుంకినవృద్ధిని నేర్పుకొని మిషనరీలవలె పనిచేయవలయును.

(8) ప్రభ్యాసవిద్య పీఠముల చరిత్రములను, బాలికా పాఠశాలలలో పాఠములుగా జదివింపవలెను.

వివాహవిషయములలో తడిద్రుడులేఅధికారము. వారి కన్య యిచ్చమును తెలిసికొనక స్వతంత్రించువాడను. కన్య యిచ్చమున లోపములుండినచో సరణుచేసి బోధింపవలయును.

(10) పతిభక్తి యనగానే శ్రీస్వాతంత్ర్యమునకు భంగమున కొందరూహించుచున్నాడు. తది పొరపాటు. వివాహము చేసినకొనుటకును, మానుకొనుటకును, ముక్రియ మనపురుషులు మును స్వాతంత్ర్య మొసంగిగని, వివాహమాడిన పిమ్మట స్వాతంత్ర్య మియలేదు. కలియజ్ఞానుసారము వర్తించుచు కలియనుమతిని యెంత స్వాతంత్ర్య మొనకు కలిగియుండవలెను.

చిత్తీరాపపరదగ్యకాలయందు నిష్పంటుకొనుట:—రంగూనునందలి నీరుబను చిత్తీరాపపరదగ్యకాలయందు ప్రదర్శననిగడిలో నిష్పంటుకొనెను. ఫిలిమునుదీసి వెల్లెయందుంచుచుండగ వాటియందు నిష్పరపుణ్యమైన. ఫెరుబ్బిగేనువారు నిష్పవార్ష బహుకష్టపడిగాని వారియత్నములు కర్జుని యొగ్గును. కృషిరక్తగదియను నూటలోని చాటభాగమును దగ్గమైనవి. నుమారు 8 కేల రూపాయలు నష్టముకలిగినది. పగిదర్శనకాల భీమాచేయింపబడిన ఇండువలన కంపెనీవారికి నష్టము కొంతనట్లునకు పూర్తియగును.

నిరుద్ధ భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము	0-8-0
భీష్మ నిచరిత్ర	0-12-0
చమత్కార చంద్రిక	0-10-0
పుష్ప వేణి నాటకము	0-10-0
వీరమతి	0-10-0
బాలవితంతు విలాపము	0-8-0
నరస రసాయనము	0-8-0
రాజలేఖ (నవల)	0-3-0
లలిత (నవల)	0-3-0
మంగిపూడి వేంకటేశ్వర	
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.	

మీ కవనరమైనచో

యిత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నాలోచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

వీలాసము:—

ది సాథ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 555 రు,

389

మదరాసు.

THE ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

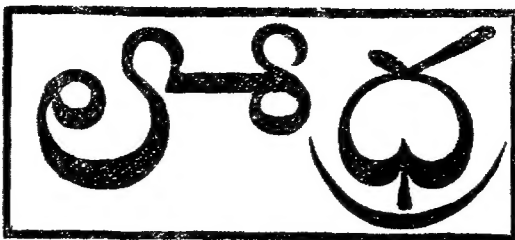
(ప్రస్తుతము మూడుమాసముల కొకకర్యాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.)

355 మొదటిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. వైద్య విద్యను బోధించు అనేకపద్ధతుల వైద్య శాస్త్రములకు గల సహజముగల పరస్పర వైషమ్యమును విశ్వాభి ప్రాయములను పాటించక నడుస్తూ వర్తకుల వైద్యశాస్త్రములయందందు గత్యము ఈ పత్రిక బోధించును. ప్రపంచమునందలి నడుస్తూ వైద్యవర్తకులను వానియొక్క సంగ్రహచరిత్రను చదువరులు ఈపత్రికా మూలమున గ్రహించగలరు. వైద్యసామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గ్రహించి చికిత్సచేయు మార్గములను, వైద్యవిషయములను లేకనే వైద్య వృత్తియందు లేనివలయు సామాన్యరోగులకును కుదుర్చుకొను మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.

చందా సరి 1-కి 1-4-0 అ. విడిసంచిక రు 0-8-0 అ. డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి., (హోదాపతి) 98 అన్నాపిల్లపేట మదరాసు

రోమమారి

డబ్బీ 1-కి అ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0 ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించి రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలుపెట్టె రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కును. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనముడిపో 6, కంటిపెట్టిపి, మదరాసు

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుకుల బహిష్ట కావండుట, అకాలబహిష్ట, మెల గానీ గాను, తక్కువ గానుపోవుట, కునుమరోగము, సంతాపనీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, శూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులు అను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనా క్రణములు, నుభనంకటములు, నిస్సత్తువు, కడుపులో మంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజనును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల, 9, బందరుపేథి, మద్రాసు.

ప్రాంతి: సికింద్రాబాద్ & నల్లూరు.

DIRECT IMPORTERS.

అనేక వి. పి కంపెనీలవారు హెచ్చు ధరలకు ప్రకటింపబడుచున్న యీ దిగువ వివరించిన జేబుగడియారములు మిక్కిలి తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును.

- 1 సిప్టం రాస్కోపు రు. 1-14-0
- 2 బెన్జులీవరు 2-4-0
- 3 డిటో గన్ టైమ్ 2-8-0
- 4 రైల్వే రెగ్యులేటరు 2-10-0
- 5 మనిక్టు చిన్న గడియారం కోలుతో గహా 4-8-0
- 6 డిటో వెండిది 6-0-0

అడన్:- గౌతా అందుకో 6, రత్న బజారుకోడ్డు, మద్రాసు

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్. పి. సారధి అందుకో ౧౦౧ చైనాబజారు రోడ్డు 230 మదరాసు

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦ రసభస్మము తులము 1-కి రు 0-10-0 కంకణ శుభ్రము 2-0-0 అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

METHYLOIDS

శ్మశ్మగముల వైత్రణణమే తనిచేసి, సంపూర్ణముగా శుభమిచ్చును. ఇక 2 క్షున్న చేసికొనుట కంటే నిది మంచిది. నొప్పిగాని మూత్రకృచ్ఛిమును గాని గలిగించదు. రసీకను క్రమముగా తగ్గించును.

నిర్దుష్టమైనది. శుభధమాగా గొంపోనగును. పుచ్చుకొనుటకు హితవుగ నుండును. నీ కు తప్పక దొరకును.

Zynmole Trokeys

“ఎంటి నెప్టిన్ ట్రోట్ ప్రెస్టిజ్” గొంతుకలో కలుగుచుండు సాధారణ రోగములను మృదయశాశ్వములలో గలుగు సాధారణ లొందరలను, అనగా దగ్గులు, నుస, కిల్లి కూలలు మున్నగునది చక్కగా మాన్యుచుండు.

క్యానకోశమున కుభ్రపరచును. మీకు కావలసినట్లయిన జమోల్ ట్రాకోన్ కొరకు మందు లంగళ్లలో అడుగుదు.

బంగారు పతకములను మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాంధూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు.

లేహములు, బిల్లలు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజెంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము నుభిరోగములు, మరభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట అమృతాంజనండ్రిపో మదరాసు.

